

Evoluție pe contrasens:
remitențele scad,
iar moldovenii vând
tot mai multă valută

3

Interviu cu Svetlana Lupașcu,
șef-interimar al Direcției
generale supraveghere
asigurări în cadrul CNPF

4

Monitor al pieței financiare

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.25 (595)
Miercuri, 24 iunie 2015

Preț: 5 lei

Când vor fi deblocate
exporturile din Moldova
pe piața rusă?

5

Piața finanțiară nebancară: evoluții și așteptări

Piața finanțiară nebancară a avut în anul trecut o evoluție neunivocă. Cea mai dinamică creștere au înregistrat organizațiile de microfinanțare de peste 45 la sută a creditelor și împrumuturilor. Asociațiile de economii și împrumut au avut o creștere cu 22,2 la sută a depunerilor de economii atrase de către asociați și, respectiv, o majorare cu 17,8 la sută a creditelor și împrumuturilor.

Raportul Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), prezentat săptămâna trecută, mai denotă că piața asigurărilor nu este atât de dinamică ca în anii precedenți, fiind înregistrat un nivel al primelor subscrise de 1,2 miliarde de lei. Pe piața valorilor mobiliare a fost înregistrată o creștere a numărului total de emisiuni de valori mobiliare, însătoare de o creștere a volumului emisiunilor cu peste 31 la sută. Investițiile străine în piața valorilor mobiliare a Republicii Moldova au crescut cu 72,2 la sută în anul 2014 față de anul precedent, până la 843 milioane de lei.

Iuri Filip, vicepreședintele CNPF:

**Comisia are în grija
trei sectoare ale
pieței finanțare
nebancare**

Comisia are în grija trei sectoare ale pieței finanțare nebancare și anume: piața asigurărilor, piața de capital și sectorul de microfinanțare. Domeniul bancar intră în atenția Comisiei în măsura în care băncile sunt

societăți pe acțiuni sau participanți profesioniști la piața de capital.

Cu referire la piața valorilor mobiliare, atestăm o anumită descreștere a pieței secundare, altfel spus a tranzacțiilor care s-au efectuat în anul 2014, de la 1 miliard 700 milioane la 1 miliard 300 milioane de lei. Însă, dacă ne uităm la dinamica din 2005, o să vedem că este o situație, să spunem așa, hazardată.

Anul trecut a fost la nivelul celui din 2012, un an mai devreme a fost o evoluție mult mai spectaculoasă, iar în 2010 am avut o scădere dramatică. Un trend mai stabil îl atestăm

între anii 2005 și 2008. O explicație ar fi că ne aflam încă în perioada postprivatizare, când aveau loc procesele de concentrare de capital, a drepturilor de proprietate și era o tendință mai accentuată de creștere a volumului de tranzacții, după care a început această fluctuație care, la prima vedere, nu și are o logică coerentă.

Pe piața asigurărilor, în 2014, atestăm o creștere minusculă a primelor brute subscrise. În schimb, avem o creștere esențială a volumului despăgubirilor plătite. Suntem tentați să credem că această evoluție se datoră

creșterii costului manoperei, a pieselor de schimb și, ca urmare, avem o majorare a volumului despăgubirilor.

Primul trimestru al anului curent a atestat chiar o diminuare a pieței, cu un procent. Aceste fenomene sunt generate de situația economică pe ansamblu din țară.

În cel de-al treilea sector, de creditare nebancară, avem două componente: asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de microfinanțare. Atestăm un trend de

Continuare în pag. 2.

**În atenția participantilor
profesioniști la piața
finanțiară nebancară
și persoanelor interesate!**

Pe site-ul ziarului Capital Market a fost lansată o nouă opțiune pentru a vă ajuta să găsiți informațiile publicate de către emitenți (rapoarte anuale, anunțuri). În acest sens, în categoria "Anunțuri" (meniul de sus al site-ului) a fost plasat un filtru suplimentar. Astfel, introducând denumirea organizației, vizitatorul site-ului obține lista edițiilor ziarului în care au fost publicate informațiile emitențului dat. Accesând link-ul – va apărea numărul paginii și tipul informației publicate (raport anual, anunț).

**Banca Națională a Moldovei va decide
soarta Băncii de Economii și a altor bănci problematice
după negocierile noului Guvern cu experții FMI**

Declarația a fost făcută de către prim-vicepreședintele BNM, Dorin Moloșag, în cadrul unei conferințe de presă. El a menționat că BNM a luat act de ideea anunțată de unii politicieni privind naționalizarea Băncii de Economii și este gata de orice scenariu.

El a subliniat, însă, că BNM aşteaptă formarea căt mai urgentă a noului Guvern și invitarea misiunii FMI pentru negocieri. Potrivit prim-vicepreședintelui BNM, încheierea noului program de cooperare cu FMI și reluarea discuțiilor cu alți parteneri de dezvoltare va fi cea mai bună soluție pentru Moldova.

În cadrul acestor discuții, urmează să se ajungă la o înțelegere privind soarta celor trei bănci problematice în care BNM a instituit administrare specială. Marin Moloșag a spus că, din punct de vedere economic, lichidarea

Băncii de Economii este o varianta mai acceptabilă și mai ieftină decât naționalizarea. Totodată, el a adăugat că multe depind și de modul de naționalizare.

De asemenea, Marin Moloșag a menționat că, înțând cont de statutul Băncii de Economii, această chestiune trebuie să fie examinată multilateral și nu doar din punct de vedere economic.

Potrivit lui, prin instituirea supravegherii speciale față de Moldova-Agroindbank, Victoriabank și Moldindconbank, BNM urmărește situația din cadrul acestora și are acces zilnic la informația necesară, iar o atenție specială este acordată structurii acționarilor și administratorilor băncilor. El a menționat că Moldova-Agroindbank, Victoriabank și Moldindconbank nu au acum plasamente în Banca de Economii. Băncile activează în regim normal.

InfoMarket

Curs valutar

24.06.2015

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	19.0384
EUR	1	21.5943
UAH	1	0.8743
RON	1	4.8162
RUB	1	0.3541

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

**Spre atenția
cititorilor!**

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hîncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Piața finanțiară nebancară: evoluții și așteptări

Continuare din pag. 1.

creștere în sectorul asociațiilor de economii și împrumut, dar lentă. Creșterea se datorează faptului că tot mai multă lume este antrenată în această formă de organizare, relativ accesibilă, mai ales în spațiul rural. Un moment esențial în activitatea acestor organizații este faptul că relațiile de împrumut au loc în bază de încredere. Dacă în sectorul bancar există instrumentul gajului, a diferitor garanții, în cadrul asociațiilor de economii se merge pe ideea încrederei pentru că în această activitate participă doar acei care sunt membri ai acestor organizații.

Se remarcă o creștere destul de accentuată a organizațiilor de microfinanțare. Această formă de credite, în pofida faptului că situația economică din țară nu a fost una din cele mai performante în anul trecut, a obținut un rezultat foarte impunător. Pe lângă creșterea portofoliului de creditare, aproape 2,5 miliarde de lei, a crescut semnificativ și numărul de organizații care propun această formă de activitate. Acum avem circa 100 de astfel de instituții. CNPF are misiunea de monitorizare, dar nu și de supraveghere și autorizare a acestora.

O altă componentă a activității Comisiei a fost cea de reglementare. Principalul accent s-a pus pe implementarea noii legi vizavi de piața de capital. În anul 2014 au fost aprobată 9 acte normative, regulamente. Cu părere de rău, nu s-a reușit promovarea în Parlament a legii cu privire la fondul național de garanție în asigurări. Respectiva lege se află de mai mulți ani în legislativ, a suferit mai multe modificări, dar este o necesitate, în situația în care au avut de suferit unii clienți în urma falimentării unor companii. Încă din 2012 se află în Parlament proiectul Legii cu privire la organizațiile financiare nebancare, o lege-cadru care ar trebui să reglementeze activitatea tuturor instituțiilor de creditare non-bancare.

**NINA DOSCA,
VICEPRESEDINTELE CNPF:**

Anul 2014 a fost unul de tranziție

Aveam doi indicatori de bază care atestă nivelul de dezvoltare a pieței valorilor mobiliare: volumul emisiunilor sau a investițiilor atrase prin intermediul lor și volumul tranzacțiilor.

Dacă e să comparăm perioada 2002-2014, în urma rezultatelor obținute o să vedem că în acești 12 ani, atât volumul emisiunilor, cât și volumul tranzacțiilor sunt pe locul patru. Ce arată acești doi indicatori? În anii în care volumul tranzacțiilor a depășit un miliard de lei, pe piața secundară au avut loc vânzări a pachetelor de acțiuni ale statului. Anul trecut, bunăoară, statul și-a vândut pachetul de acțiuni pe care îl detine în SA "Farmaco" și care a fost una din cele mai mari tranzacții după volum.

Anul 2014 a fost pentru noi un an de tranziție, de la legislația cu privire la piața de valori mobiliare la legislația privind piața de capital. Direcția care este responsabilă de supravegherea și realizarea atribuțiilor stabilite prin lege s-a axat în special pe elaborarea acțiilor normative subordonate legii pieței de capital. Șapte acte deja au fost înregistrate la Ministerul Justiției, iar încă 15 sunt în definitivare conform avizelor care au fost primite de la participanții pieței. Dacă ne referim la infrastructura pieței de capital, ne-am străduit să menținem această infrastructură, am în vedere că avem bursă de valori, depozitar de valori mobiliare, societăți de investiții, emitenti de valori mobiliare. Sperăm că odată cu crearea noului cadru legislativ, să se formeze premizele necesare pentru apariția investitorilor instituționali. Majoritatea participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare s-au conformat noului cadru legislativ, care stabilește cerințe mai finale atât prudentiale, cât și non-prudențiale.

CREȘTERE CU 72 LA SUTĂ A INVESTIȚIILOR STRĂINE ÎN VALORI MOBILIARE

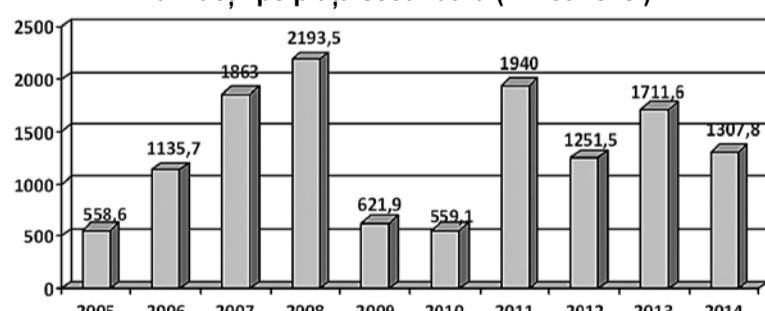
Investițiile străine atrase prin intermediul emisiunilor de valori mobiliare au crescut cu 72,2 la sută în anul 2014 față de anul precedent, până la 843 milioane de lei, potrivit Raportului Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

„La majorarea capitalului social au participat, în fond, acionari existenți”, a precizat Nina Dosca, vicepreședintele CNPF, care a menționat, în particular, investiția Moldcell.

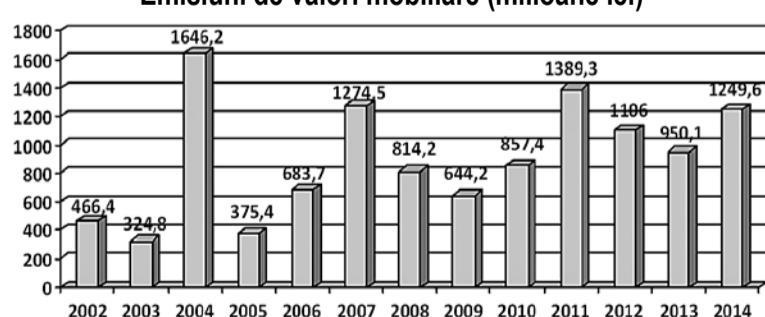
Dacă în 2013 cele mai mari investiții în valori mobiliare pe piață primară le-au făcut investitori din Italia, Cipru, Marea Britanie și Germania, în anul 2014 în emisiunile de acțiuni au investit cu preponderență oameni de afaceri din Olanda, Italia, România, Austria și Iraq, constată CNPF.

E dificil de făcut prognoze privind investițiile străine în valori mobiliare pentru anul 2015. Totul este imprevizibil, va depinde de planurile de afaceri ale investitorilor și dorința lor de a dezvolta afacerile.

Tranzacții pe piața secundară (milioane lei)

Emisiuni de valori mobiliare (milioane lei)

Evoluția activității de microfinanțare (milioane lei)

Indicatori	2013			2014		
	AEI	OM	Total	AEI	OM	Total
Împrumuturi acordate	331,9	1897,0	2228,9	409,3	2427,5	2836,8
Total active	403,9	2509,4	2913,3	483,9	3318,9	3802,8
Profit net	19,6	197,2	216,8	20,5	277,6	298,1

Notă: AEI – asociații de economii și împrumut; OM – organizații de microfinanțare.

număr de 37 mii de persoane. Aproximativ 15 la sută din populația activă beneficiază de serviciile de microfinanțare. Este important că aceste servicii se bucură de popularitate.

Segmentul asociațiilor de economii și împrumut a avut, în anul trecut și cei precedenți, atât o creștere cantitativă, cât și calitativă. Valoarea activelor asociațiilor a crescut cu 20 la sută, până la 484 milioane de lei. Valoarea depunerilor s-a majorat cu peste 22 la sută, iar suma împrumuturilor acordate de asociațiile de economii și împrumut s-a mărit cu peste 23 la sută.

Numărul organizațiilor de microfinanțare și portofoliul acestora este într-o creștere semnificativă.

VENITURI MAI MARI DIN „CARTEA VERDE”, ÎN POFIDA REDUCERII DRASTICE A NUMĂRULUI DE POLITE ELIBERATE

Asigurările de răspundere civilă auto externă „Carte Verde” au înregistrat în anul 2014 o creștere de peste 8 la sută, până la 263,4 milioane de lei, în pofida reducerii considerabile a numărului de polițe eliberate transportatorilor.

„Odată cu liberalizarea regimului de vize era firesc să ne aşteptăm la o creștere masivă a solicitărilor de asigurare auto „Carte Verde”. În 2012 au fost emise 273 mii de polițe, iar în 2013 – deja 287 mii. Avem o creștere. Pe când în 2014 am avut o bruscă diminuare a polițelor de asigurare auto externă – 213 mii”, constată Iurie Filip, vicepreședintele CNPF.

Totodată, încasările de la eliberarea polițelor „Carte Verde” în 2012 au fost de 212 milioane de lei, în 2013 – 242 milioane, iar în anul trecut s-au ridicat la 263 milioane. Și astăzi, în pofida scăderii costului, după intrarea în vigoare a unei hotărâri a CNPF, „după mai multe litigii judiciare”.

„Numărul mare de polițe se datoră multiplelor călătorii în spațiul ex-sovietic care, în 2014, brusc au descreșcut. În schimb, au crescut călătorile în spațiul european, în așa-zisa zonă III, unde costurile sunt mai înalte”, explică Iurie Filip.

Cu referire la amânarea până în luna octombrie a anului 2015 de către Consiliul Birourilor „Carte Verde” de la Bruxelles a deciziei cu privire la emiterea de către Republica Moldova a polițelor de asigurare auto externă, Iurie Filip a spus că „per ansamblu, situația se mișcă într-o direcție pozitivă, dar deocamdată Biroul de la Bruxelles nu are certitudinea că aceste schimbări pozitive sunt ireversibile și că nu s-ar putea reveni la situația de la sfârșitul anului 2014, începutul anului 2015”.

Riscul ca Republica Moldova să fie suspendată din sistemul „Carte Verde” „nu a fost aplanat, eliminarea acestuia a fost doar amânată”, a menționat vicepreședintele CNPF.

Vlad BERCU

Evoluție pe contrasens: remitențele scad, iar moldovenii vând tot mai multă valută

Banca Națională a Moldovei anunță recent că gradul de acoperire a cererii nete de valută din partea agenților economici prin oferta netă de valută de la persoanele fizice a constituit 130,6%. Însă cel mai interesant este că acest lucru s-a produs pe fundalul reducerii transferurilor moldovenilor care muncesc în străinătate.

Astfel, economiștii susțin că este vorba de mai mulți factori care au influențat oferta mare de valută din partea persoanelor fizice. Și anume, este vorba de economiile populației, care a decis să schimbe valuta pusă „la ciorap” pe fundalul creșterii cheltuielilor, urmare a prețurilor mari la produsele alimentare.

Datele Băncii Naționale a Moldovei relevă că în luna mai moldovenii au vândut la casele de schimb valutar echivalentul a 215,10 mil. USD, cu aproape 8% mai mult față de luna precedentă, cu 24% mai mult comparativ cu luna martie și cu 26% mai mult față de începutul acestui an.

Peste jumătate din vânzările de valută au constituit euro – echivalentul a 116 mil. USD, mai puțin cu 3,3% comparativ cu luna precedentă, urmate de vânzările de dolari – 57 mil., cu o pondere de 26,5% și o creștere de 1,2%. Vânzările de ruble rusești s-au redus cu 4,2% și au constituit 37,5 mil. USD și o pondere de 17,4% din totalul vânzărilor de valută în numar.

Economiștii sunt de părere că situația va dura până la epuizarea economiilor moldovenilor, iar ulterior se va înrăutăti ca urmare a reducerilor intrărilor de valută pe canalul remitențelor, dar și pe fundalul reducerii exporturilor.

Statisticile relevă că transferurile de bani ale moldovenilor care muncesc în străinătate se reduc continuu. În luna aprilie, remiterile de bani s-au comprimat cu 34,3%, până la 95,68 mil. USD, iar în martie, față de luna similară a anului precedent, s-au comprimat cu 24%, până la 93,8 mil. USD. Ba mai mult, datele băncii centrale din Rusia arată că doar în primul trimestru din anul curent remiterile de bani ale migrantilor moldoveni s-au comprimat cu 50%, până la 118 mil. USD. Rusia este țara unde muncesc aproape 75% din totalul migrantilor moldoveni.

În ceea ce privește cumpărările de valută de către moldoveni, creșterea a fost mult mai modestă, de 1% pentru dolari SUA și de aproape 1% pentru lei românești, hrivne ucrainene și ruble rusești, în timp ce cumpărările de euro s-au redus cu 2,4% și au constituit echivalentul a 34,6 mil. USD. Volumul total al cumpărărilor de

valută a fost în luna mai de 63,7%, cu 14,3% mai mic.

BNM susține că în luna mai 2015, gradul înalt de acoperire a cererii nete de valută din partea agenților economici prin oferta netă de valută de la persoanele fizice, se datorează și reducerii cererii de valută din partea business-ului.

În raport cu luna precedentă, cererea netă de valută din partea agenților economici s-a redus cu 8,5 mil. USD (sau cu 6,4 la sută), în timp ce oferta netă de valută de la persoanele fizice a crescut cu 34,2 mil. USD (sau cu 26,4 la sută).

În aceste condiții, cursul mediu de schimb al monedei naționale față de dolarul SUA, în luna mai, a constituit 17,9505 și s-a apreciat cu 0,3 la sută comparativ cu luna aprilie 2015.

În ceea ce privește structura valutară a ofertei nete de valută de la persoanele fizice, ponderea cea mai mare i-a revenit monedei unei europene (51,8 la sută), urmată de rubla rusească (24,1 la sută) și de dolarul SUA (23,0 la sută).

Economiștii explică cererea mică de valută din partea agenților economici ca urmare a reducerii importului de resurse energetice pe timp de vară, însă după cum spun ei, în perioada rece a anului cerea de valută crește în condițiile în care încep achitările către furnizori pentru resursele energetice importate. Acest lucru ar putea pune presiune asupra leului, dacă situația nu se va redresa.

În prezent, deja se atestă o depreciere a leului, dar nu este vorba de factorii economici, cum sugera viceguvernatorul BNM, Marin Moloșag, ci de demisia Guvernului Gaburici. Plecarea Guvernului a tensionat situația de pe piața valutară alimentând-o cu nesiguranță în condițiile în care a fost anulată vizita misiunii FMI în Republica Moldova. Însă este vorba și de problemele din sistemul bancar, Banca de Economii, Banca Socială și Unibank, care sunt sub administrația specială a Băncii Naționale a Moldovei după ce au fost devalizate de 1 miliard USD.

Potrivit datelor băncii centrale, cursul oficial nominal s-a depreciat cu 5% față de dolarul american – 18,98 lei, iar moneda unică europeană cu 6,1% – 21,45 lei.

Moloșag spunea că încheierea unui acord cu FMI este soluția de dezvoltare pentru Republica Moldova or, lipsa lui, problemele din sistemul bancar, precum și gardul înalt de corupție au dus și la suspendarea discuțiilor cu alți parteneri de dezvoltare ai țării. Băncă Mondială, deja și-a anunțat retragerea unei finanțări de 45 mil. USD pentru suport bugetar, iar la sfârșitul săptămânii trecute și UE a anunțat prin vocea europarlamentarului, Petras Austrevicius că ar putea anula banii desti-

nați suportului bugetar Republicii Moldova.

„În condițiile suspendării vizitei FMI la Chișinău, există o incertitudine pentru politiciile economice, pentru potențialii parteneri de dezvoltare, dar și pentru investitori. Nu există o claritate în reformele care urmează a fi implementate”, a precizat Moloșag.

El spunea că, în prezent, deși asistăm la o înrăutățire a principaliilor indici macroeconomici, economia se ajustează. Pe fundalul reducerii exporturilor, s-au redus și importurile în condițiile în care a descreșut consumul. „Vedem o ajustare a comerțului, pentru cinci luni fluxul net al operațiunilor de import-export au constituit 454 mil. USD față de 755 mil. USD”.

De asemenea, Moloșag a atras atenția și asupra reducerii volumului intrărilor de USD, care au însumat 22 mil. USD – cu 36% mai puțin.

Viceguvernatorul spunea că, deși cursul nominal s-a depreciat, cursul real efectiv a suferit schimbări neesentiale în raport cu cursul statelor din regiune. Astfel, pentru luna mai, cursul real efectiv a constituit 117,5% față de 117,2% anul trecut.

Expert Grup atragea atenția că tendința de depreciere sistemică a leului a fost cauzată de o serie de factori precum reducerea volumului de transferuri în dolari SUA și euro, diminuarea exporturilor către CSI. Pentru a ameliora situația economică și a stabiliza cursul leului moldovenesc, Expert-Grup recomandă factorilor de decizie să negocieze și să semneze urgent un nou acord cu FMI, care va genera un climat mult mai relaxat în relațiile cu donatorii externi și care implicit va facilita obținerea unor fonduri externe pentru Republica Moldova.

„De asemenea, BNM ar trebui să relaxeze treptat politica monetară, pentru a nu amenința și mai tare perspectivele de creștere economică, care și-așa sunt pessimiste. În aceeași ordine de idei, autoritatea monetară ar putea recurge la diminuarea ratei rezervelor obligatorii pentru depozitele în valută, care ar genera ofertă suplimentară de dolari și euro, diminuând, astfel, presiunea asupra cursului monedei naționale. Pe lângă aceasta, Guvernul trebuie să depună eforturi sporite pentru a exploata la maximum existența zonei de liber schimb cu UE și să stimuleze exporturile. De asemenea, BNM ar trebui să depună eforturi pentru ameliorarea mediului concurențial și combaterea tranzacțiilor frauduloase”, afirmă Expert Grup.

Victor URŞU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Sumarul tranzacțiilor bursiere din luna mai

În luna mai, structura tranzacțiilor bursiere a fost formată doar de tranzacțiile de vânzare a acțiunilor proprietate publică a statului. În perioada 19-22 mai 2015, la Bursa de Valori a Moldovei a avut loc licitația de vânzare a acțiunilor proprietate publică, inițiatorul căreia a fost Agenția Proprietății Publice. Vânzarea acțiunilor proprietate publică a avut loc prin intermediul licitației cu ciocanul (licitația cu strigare). Modul de petrecere a licitației – vânzarea acțiunilor în pachete unice prin intermediul licitațiilor cu strigare, fiind asigurate principiile publicității, transparenței și egalității tuturor participanților.

Spre vânzare au fost propuse pachetele de acțiuni ale 24 de societăți pe acțiuni din diferite domenii ale economiei naționale, la 11 dintre ele pachetul depășind 50% din capitalul social. Potrivit rezultatelor licitației, au fost vândute pachetele de acțiuni ale 2 emitenți în volum total de 56 404,40 lei:

SA „Inlac” – 1,49% din acțiuni la prețul de 0,70 lei per acțiune;

SA „Carmeze” – 0,02% din acțiuni la prețul de 18,00 lei per acțiune.

Lista valorilor mobiliare admise pe piață reglementată la finele lunii mai a fost constituită din 48 de societăți pe acțiuni.

Informații mai detaliate privind cererea și oferta, prețurile de piață, statistica tranzacțiilor bursiere, precum și lista companiilor de brokeri pot fi găsite pe site-ul Bursei de Valori a Moldovei (www.moldse.md) sau la tel.: 022-27-54-20.

Informația privind negocierile este publicată: săptămânal în ziarul „Capital Market”, lunar în buletinul informativ al bursei „Bursa de Valori a Moldovei” (indice la „Poșta Moldovei” – 31882).

Bursa de Valori a Moldovei

După FMI și Banca Mondială, și UE ar putea să susțină asistența pentru Moldova

Uniunea Europeană examinează posibilitatea sistării asistenței financiare pentru Republica Moldova în legătură cu problemele legate de Guvernul țării, a declarat deputatul în Parlamentul European, Petras Austrevicius, care este și Raportorul UE pentru Moldova, informează UE-plus, citată de rbc.ua.

„Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială au anunțat deja despre stoparea programelor sale. UE examinează și ea o eventuală stopare a asistenței”, a afirmat Austrevicius.

FMI a anunțat amâname misiunii Fondului ce urma să vină la Chișinău la mijlocul lunii iunie, inclusiv pentru a începe discuțiile privind un nou program pentru Republica Moldova, iar Alex Kremer, director al Băncii Mondiale în Moldova a declarat că BM va oferi Republicii Moldova un nou suport bugetar în sumă de 45 milioane dolari SUA în schimbul unor „acțiuni decisive în vederea soluționării problemelor din sectorul bancar al Moldovei”. „Ar fi ilogic și irresponsabil ca Banca Mondială să transfere în buget banii acționarilor săi prin „ușa din fată”, în timp ce există riscuri ca sume și mai mari de bani publici să fie pierdute prin „ușa din spate”, din cauza fraudelor și corupției din sectorul bancar”, a menționat Alex Kremer.

Creștere peste așteptări

Republica Moldova a înregistrat un avans economic de 4,8 la sută în primul trimestru al anului 2015 față de perioada similară a anului precedent, peste previziunile analiștilor și oficialităților, care se așteaptă la o scădere de la 0,2 la 1,5 la sută. Biroul Național de Statistică a anunțat rezultatele pentru primele trei luni ale anului, care indică o creștere de până la 24,4 miliarde de lei a Produsului Intern Brut (PIB).

Valoarea adăugată brută pe economie s-a majorat, în ianuarie-martie curent, cu 5,2% în raport cu perioada similară a anului anterior, contribuind la formarea și creșterea PIB-ului cu 83,8% și, respectiv, 4,3%.

Ministerul Economiei progronează pentru anul 2015 o scădere a economiei cu 1 la sută, după o creștere cu 4,6 la sută în anul precedent. Și FMI se așteaptă la o contractare economică de 1 la sută, iar Banca Mondială – de 2 la sută.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpress: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ŞEF:

Gheorghe TUROREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:

Lilia ALCAZĂ

Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Stefan cel Mare)

CONT BANCAR: 22249111050,

c/cf 1003600114204,

BC „Victoriabank”, SA, fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziua astăzi sunt utilizate stările agentiei „Moldpres” și „InfoMarket”

Articolele marcate cu simbolul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Replicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia „Edit Tipar” SRL

Svetlana Lupașcu:

„RCA Data permite de a aprecia obiectiv comportamentul conducerii auto și de a-i oferi reduceri sau majorări a primei de asigurare”

Interviu oferit ziarului Capital Market de Svetlana Lupașcu, șef-interimar al Direcției generale supraveghere asigurări în cadrul Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF).

– De la 20 mai curent, în R. Moldova a fost pus în aplicare noul sistem bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (RCA). Care va fi impactul noului sistem asupra conducerilor auto?

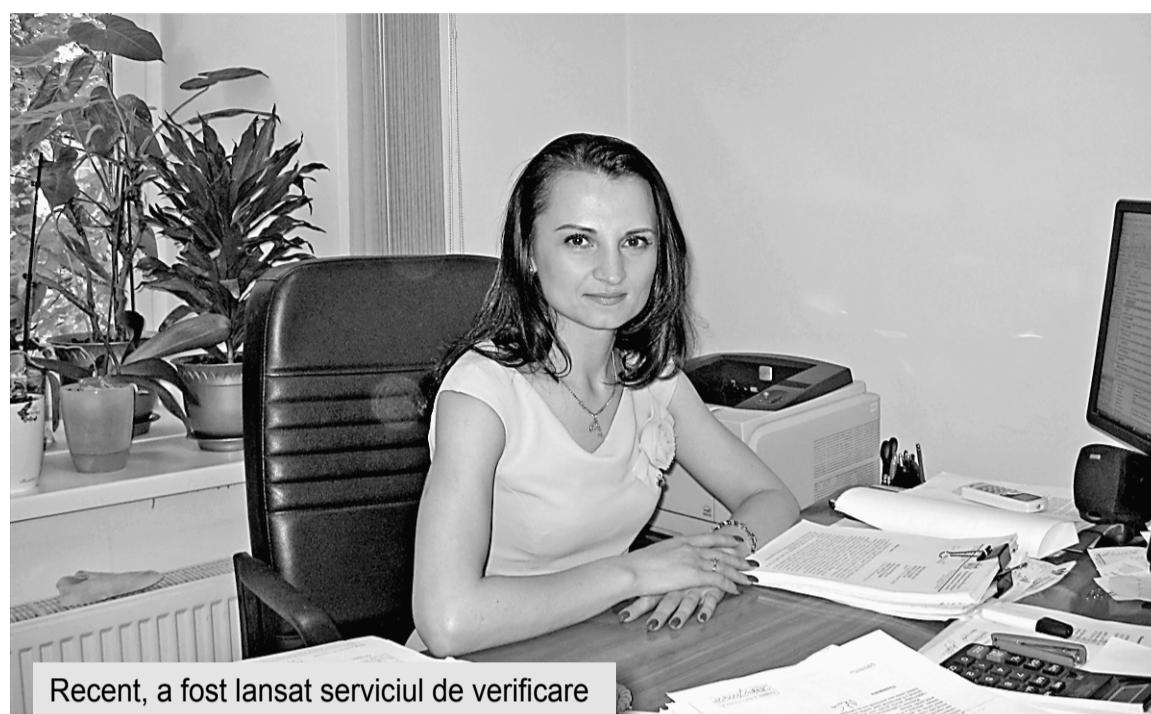
– Sistemul de reduceri și majorări a primei de asigurare (bonus-malus) despre care urmează să discutăm, se aplică la încheierea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, cu perioada de valabilitate de un an, pentru autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova. Noul sistem are menirea de a acorda reduceri de prime pentru conducerii auto disciplinați și de a aplica majorări de prime pentru cei care au produs accidente rutiere.

Câte clase și coeficienți bonus-malus prevede sistemul? La includerea inițială în sistem, ce clasă va primi conducerul auto și ce coeficient bonus-malus îi va fi atribuit?

– Sistemul conține 18 clase și, respectiv, tot atâtia coeficienți, inclusiv „malus”. La încheierea pentru prima dată a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (RCA), conducerul auto or, altfel spus, posesorul autovehiculului va primi clasa 7 și, corespunzător, coeficientul 1. Cu alte cuvinte, persoana care nu deține un istoric de asigurare și de daune până la data încheierii primului contract, va achita prima de asigurare integral în canticum prestatibit.

Mecanismul bonus-malus prevede că procesarea cererii, contractului și poliței/certificatului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sunt efectuate în regim online prin intermediul sistemului informațional automatizat de stat RCA Data care, la rândul său, este funcțional deja de doi ani. Pe lângă faptul că presupune excluderea factorului uman, ce alte avantaje oferă conectarea celor două sisteme: RCA Data și mecanismul bonus-malus?

– De fapt, însăși necesitatea implementării Regulamentului în redacție nouă se explică prin punerea în funcțiune a modulului bonus-malus în Sistemul informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto, respectiv, acumularea în bazele de date a informației privind istoricul daunelor asiguraților și utilizatorilor. Actele normative în domeniul asigurărilor stabilesc această obligație. Funcționarea acestui modul în regim automatizat permite aprecierea obiectivă a comportamentului conducerii auto pe parcursul deținerii în posesiune a autovehiculelor și aplicarea corespunzătoare a reducerii ori majorării mărimii primei de asigurare, care urmează să fie achitată.

Recent, a fost lansat serviciul de verificare interactivă a valabilității polițelor de asigurare, rca.cnpf.md, prin intermediul căruia orice utilizator poate să-ți verifice autenticitatea protecției prin RCA.

Totodată, acest regim exclude practicile anticoncurențiale în partea ce ține de acordarea reducerilor de primă din contul sistemului bonus-malus și riscul că posesorul autovehiculului se poate „goni” după un alt asigurător pentru un preț mai mic, având în vedere că Sistemul informațional de stat, RCA Data, va oferi același prețuri pentru toate companiile de asigurare.

Astfel, metoda de selecție de către cetățeni sau agenți economici a asigurătorului RCA se va baza pe alte principii, decât reducerea lipsită de temei juridic a primei de asigurare.

Vreau să menționez că, potrivit noilor reglementări, persoana asigurată este scutită de obligația de a solicita de la asigurătorul precedent informația privind cazurile asigurate pe contractele de asigurare. Mai mult, la încheierea unui nou contract, la cererea potențialilor asigurați, sistemul va oferi informația privind istoricul daunelor, fapt care va sta la baza argumentărilor privind quantumul majorat sau diminuat al primei de asigurare.

Care este costul sistemului automatizat RCA Data și cine este responsabil de administrarea acestuia?

– Costurile Sistemului informațional de stat RCA Data sunt stabilite în baza contractului de achiziționare a serviciilor de întreținere și modernizare a Sistemului, încheiat între Comisia Națională a Pieței Financiare și un agent economic specializat în domeniu. Potrivit Legii privind RCA, dar și Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de stat, CNPF este desemnată în calitate de posesor, care să asigure implementarea, funcționarea, dezvoltarea și administrarea acestuia.

Odată cu lansarea sistemului automatizat RCA Data, la 1 februarie 2013, a fost interzisă perfectarea și eliberarea către asigurați a contractelor și polițelor de asigurare de răspundere

civilă auto internă în afara sistemului dat. În aceste condiții, putem vorbi despre o reducere a numărului de fraude legate de încheierea contractelor de asigurare? În acest sens, există statistici cu privire la creșterea numărului de automobile asigurate, scădere dosarelor de daune, dar și a fraudelor?

– Spre regret, fenomenul „fraudă” în sistemul asigurărilor este perpetuu. În pofida obiectivelor lansării sistemului informațional, se constată cazuri de nevalabilitate a polițelor de asigurare, atât în asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă, cât și polițe de asigurare „Carte Verde”. În acest context, CNPF, în limita competenței legale, întreprinde măsuri în vederea acordării accesului organelor investite cu funcția de control a asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto, la unele date din Sistemul informațional de stat RCA Data.

Concomitent, se conlucrează cu organele de drept, pentru contracararea acestui fenomen. Tin să menționez că CNPF a inițiat un proiect de lege de modificări și completări a Legii 414/2006 care vor reconfirma atribuțiile de control al asigurării de către angajații Inspectoratului Național de Patrulare și al Poliției de Frontieră bazat pe schimbul de date dintre sistemele informaționale de stat, întrucât controlul asupra deținerii de către participanții la trafic a asigurării RCA constituie un element important în funcționarea adecvată a mecanismului de protecție prin asigurare și având în vedere punerea în aplicare la nivel național a sistemului informațional unic în domeniul asigurărilor RCA.

Nu în ultimul rând, vreau să amintesc că, recent, a fost lansat serviciul de verificare interactivă a valabilității polițelor de asigurare, rca.cnpf.md, prin intermediul căruia orice utilizator poate să-ți verifice autenticitatea protecției prin asigurarea răspunderii

– Cum se pot informa conducerii auto cu istoricul daunelor achitate și contractele anterioare de asigurare din sistemul RCA Data?

– La solicitarea asiguraților sau potențialilor asigurați, asigurătorul este obligat să ofere informația privind istoricul daunelor acestora și a persoanelor indicate în contractul de asigurare ca fiind admise să utilizeze autovehiculul, pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare, în conformitate cu baza de date din Sistemul informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto.

Posesorii de autovehicule pot contesta datele generate de RCA Data, în cazul în care nu sunt de acord cu coeficientul de bonus-malus generat de acesta? În ce mod?

– Sistemul informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule reprezintă totalitatea mijloacelor software, hardware, informaționale, organizaționale, sistemelor de transmitere a datelor, tehnologilor de utilizare a lor, normelor de drept și infrastructurii, destinate pentru susținerea informațională a activității organelor de stat.

Ca rezultat al funcționării Sistemului, se formează resursa informațională unică a acestor organe din țară. Resursa respectivă este parte integrantă a Resurselor informaționale de stat ale Republicii Moldova pe segmentul „Administrarea și controlul de stat”. În această ordine de idei, datele generate de sistem excluziv orice erori tehnice. Or, din alt aspect, informațiile în bazele de date sunt furnizate de către asigurători, respectiv, aceștia poartă răspundere pentru corectitudinea și veridicitatea datelor introduse în bazele de date ale sistemului, conform legislației. În același timp, consumatorii serviciilor de asigurare dețin dreptul la contestare în conformitate cu ordinarea stabilită de lege.

Sistemul informațional RCA Data permite accesul la program a organelor afacerilor interne în scopul exercitării funcției de control privind posesia asigurării RCA. Înseamnă aceasta că posesorii de automobile pot confirma online existența poliței de asigurare obligatorie RCA fără a o prezenta în mod fizic?

– Este o perspectivă de viitor. În condițiile legislației actuale, contractul de asigurare atestă existența asigurării obligatorii de răspundere civilă auto. Încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă se dovedește cu polița de asigurare RCA, iar încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă se confirmă cu certificatul de asigurare „Carte Verde”.

Totodată, practicile internaționale, precum și mai multe situații recente din spațiul autohton, ne inspiră să elaborăm un mecanism care ar veni să excludă din obligația asiguraților probării deținerii unei polițe de asigurare RCA pe format de hârtie.

– Vă mulțumesc!

*A discutat
Lilia ALCAZĂ*

Când vor fi deblocate exporturile din Moldova pe piața rusă?

O delegație a Serviciului Federal pentru protecția consumatorului de la Moscova a anunțat că sosește în această săptămână la Chișinău. Experții Rosspotrebnadzor vor evalua situația din sectorul producătorilor.

"Vrem să le demonstrăm că produsele noastre corespund normelor și sperăm că exportul va fi reluat", a declarat ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ion Sula. Serviciul Federal de supraveghere a interzis importul conservelor din Republica Moldova în vara anului 2014, concomitent cu stoparea livrărilor de fructe. Autoritatea rusă a motivat decizia prin faptul că producătorii moldoveni ar fi încălcă cerințele fitosanitare. Chișinăul a calificat această decizie drept una politică.

Este al treilea grup de experți de la autoritățile de reglementare și supraveghere din Federația Rusă, care vizitează în ultimele două luni Republica Moldova și alimentează speranța producătorilor că piața, pe care o mai numim tradițională, dar care s-a compus până la o pondere de doar 11 la sută din totalul exporturilor moldovenești, se va deschide într-o bună zi. Statisticile oficiale, însă, sunt descurajatoare: livrările de mărfuri din Moldova în Federația Rusă s-au redus cu 53 la sută față de perioada similară a anului trecut, iar Rusia e tot mai aproape de locul trei, printre principali parteneri comerciali ai Moldovei.

La sfârșitul lunii mai, o delegație Roselhonzadzor a venit la Chișinău pentru a testa calitatea produselor agroalimentare. și atunci speranțele erau mari. S-a anunțat oficial că Moscova ar putea relua importul de cireșe, prune și caise din Republica Moldova. „Negocierile au avut loc la cererea părții moldovenești, care și-a exprimat interesul de a livra pe piața rusă cireșe, prune, caise, piersici. Aceste livrări ar putea fi permise, doar după ce experții ruși vor analiza activitatea ANSA”, a declarat Iulia Švabauskene, directorul-adjunct al agenției ruse și reprezentanți ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

ȘI ROSSPOTREBNADZOR PROMITE...

Serviciul Federal de supraveghere în domeniul protecției drepturilor consumatorului din Federația Rusă, Rosspotrebnadzor, a anunțat încă la începutul lunii iunie că este dispus să anuleze embargoul pentru două companii vinicole din Republica Moldova, calitatea și inofensivitatea producției cărora este stabilă. Reluarea livrărilor se va face pe etape, după ce întreprinderile vor prezenta mostre de producție pentru expertiză în laboratoarele autorizate ale Rosspotrebnadzor.

Nu este pentru prima dată când autoritatea fitosanitară din Moscova promite că va ridica interdicțiile la importurile moldovenești. Se pare că e, mai curând, un joc de-a controlul. Se fac declarații optimiste. Grupul de experți vine la Chișinău, verifică câteva companii și pleacă fără să facă declarații. Apoi se anunță că vinurile nu corespund standardelor de inofensivitate și calitate.

După introducerea embargoului, la 10 septembrie 2013, s-au făcut mai multe încercări de a relua exporturile, însă toate au eşuat. E un fel de joc de-a baba oarba: Rosspotrebnadzor anunță că problema deblocării treptate a exporturilor moldovenești pe piața rusă va fi soluționată doar după ce partea moldovenească va asigura calitatea și inofensivitatea producției, în timp ce Chișinăul declară că vinificatorii moldoveni s-au conformat condițiilor pe care le-a cerut inspecția sanitată rusă și a prezentat materialele de rigoare.

Care sunt companiile care au șansa să reia exporturile? Este vorba despre „Imperial-Vîn” din raionul Cantemir, care dispune de un frigidier de depozitare a produselor agricole de 1000 de tone și subdiviziuni comerciale în Moscova și Sankt-Petersburg. Holdigul exportă pe an 5 milioane de sticle de vin în Rusia, Ucraina, Kazahstan, Tadzhikistan, China, Statele Unite ale Americii, Letonia, Lituania, Estonia, Germania, Polonia, Cehia, Anglia și România. Cea de-a doua companie este „Mold Nord” din Fălești, care produce vinuri din struguri și fructe, precum

și rachiul. Are o istorie de peste 50 de ani pe piață și se consideră că are o echipă cu adevarat profesionistă.

Pe altă parte, inspecția rusă informează că continuă importurile din regiunea transnistreană și autonomia găgăuză și că toată producția livrată corespunde cerințelor de calitate și inofensivitate. În ianuarie-mai 2015, în Federația Rusă au fost livrate 445 de loturi de vin, cu un volum de 4,8 milioane de litri din UTA Gagauz-Yeri și regiunea transnistreană.

CE SPUN EXPERTII?

„Nu este nimic straniu în faptul că Găgăuzia are mai mult succes în acest sens. Autonomia a fost și este pentru dezvoltarea unor relații avantajoase atât cu Vestul, cât și cu Estul și reacționează dureros la răcirea relațiilor Moldovei cu Rusia, încercând să rezolve independent problemele producătorilor lor, legate de exportul pe piața rusească”, este de părere directorul adjunct al Institutului de Cercetări Strategice, Elena Gorelova, citată de Infotag.

Potrivit acesteia, conducerea Moldovei trebuie să se obișnuiască cu ideea că în Orient „a fost creată și se extinde Uniunea Economică Eurasiacă, care, după forma de organizare, este similară Uniunii Europene”.

„În ambele uniuni, multe competențe în domeniul comerțului extern și alte sectoare sunt transmise la nivel supranational. De aceea, pe viitor problemele de ordin economic, în primul rând cele de comerț extern, Moldova va fi nevoie să le rezolve nu doar cu organele de control din Rusia, dar și cu Comisia Economică Eurasiacă (într-un mod similar Moldova decide multe aspecte cu guvernele statelor UE, ci cu Comisia Europeană)”, declară Gorelova.

De altă părere este expertul economic Viorel Chivriga. „Când două instituții de supraveghere din Federația Rusă, Rosspotrebnadzor și Roselhonzadzor, decid unilateral ce regiune și ce companii pot să exporte pe piața rusă, deține este un amestec în treburile interne ale Republiei Moldova”, spune el.

Întrebătorul cum apreciază hotărârea acestor două instituții de a permite importul din regiunea transnistreană și autonomia găgăuză, Chivriga spune că „o recompensă pentru loialitatea unor regiuni față de Rusia, față de cursul promovat de acestea, nu poate aduce beneficii decât pe termen scurt”.

Expertul economic de la Institutul „Viitorul” din Chișinău pune la îndoială faptul că relațiile comerciale între Republica Moldova și Federația Rusă vor fi mai bune, deși s-au dat asigurări ferme că „Rusia nu mai este atât de reticentă față de fructele și legumele moldovenești”. „E o situație care trebuie să fie gestionată, o situație care trebuie să fie analizată și nu trebuie să avem mari așteptări, luând în calcul situațiile similare din anii 2005-2007, când practic s-au rezolvat unele probleme, dar situația a rămas incertă și ne-a produs dureri de cap din 2013 încocace”, menționează Viorel Chivriga.

PIERDERI DE ZECI DE MILIOANE

Moscova a introdus embargou la importul de băuturi alcoolice din Republica Moldova la 10 septembrie 2013. Ca urmare, exporturile pe piața rusă s-au redus în 2014 la 10 mi-

lioane de dolari SUA, care au reprezentat în fond exporturile din autonomia găgăuză. În 2012, an ce a precedat decizia de interdicție, exporturile au fost de 61 milioane de dolari SUA. În anul 2005 acestea alcătuiau 235 milioane de dolari SUA, după care a urmat embargoul din martie 2006.

Între timp, reluarea exporturilor e politizată tot mai mult, liderii politici de „diferite culori” promit vinificatorilor „marea și sare”, ba chiar că în viitorul apropiat interdicțiile vor fi ridicate, ba că 20 de companii vor obține dreptul de a exporta băuturi alcoolice pe piața rusă. Situația însă nu se schimbă.

„MOLDOVA NU ESTE PREGĂTITĂ”

O altă piață, aceeași situație. Promisiunile autorităților ruse privind reluarea importurilor de fructe din Republica Moldova par mai curând un joc în care este atras Chișinăul, care crede cu naivitate că mâine-poimâine piața rusă se va deschide. Este un joc care continuă deja mai bine de un an.

Pe 27 mai, Serviciul Federal de supraveghere veterinară și fitosanitară Rosselhonzadzor anunță că ar putea să reia importul de cireșe, prune și caise din Republica Moldova. „Negocierile au avut loc la cererea părții moldovenești, care și-a exprimat interesul de a livra pe piața rusă cireșe, prune, caise, piersici. Aceste livrări ar putea fi permise, doar după ce experții ruși vor analiza activitatea ANSA”, a declarat șefa instituției ruse, Iulia Švabauskene.

Pe 1 iunie Serviciul de presă al Guvernului a difuzat un comunicat, potrivit căruia premierul de atunci Chiril Gaburici a declarat: „Ne-am înțeles cu partenerii din Belarus și Federația Rusă privind exportul de fructe și legume moldovenești”. „În Kazahstan am avut o întrevedere cu omologul meu belarus, Andrei Kobakov, și am convenit că Belarus va facilita importul și tranzitul de fructe și legume moldovenești, în special a celor ușor alterabile. Urmează ca noi să valorificăm această oportunitate”, a menționat prim-ministrul.

Premierul rus, Dmitri Medvedev, a declarat că partea rusă este deschisă să discute cu producătorii din Republica Moldova pentru a se asigura de calitatea produselor noastre, dar și pentru a preveni importul produselor străine pe piața rusă prin intermediul Republicii Moldova.

Ambasadorul Rusiei la Chișinău, Farit Mukhametshin, a declarat, însă, cu ocazia vizitei delegației de la Roselhonzadzor, că „Moldova nu este încă pregătită” pentru ridicarea restricțiilor rusești. Doar Găgăuzia va fi prima regiune moldovenească care va relua exporturile agricole spre Federația Rusă.

După ce, în urmă cu doi ani, Rusia a decis, chiar în ajunul parafării de către Republica Moldova a Acordului de Asociere cu UE, sistarea exportului de vinuri pentru 43 de companii vinicole, la ora actuală sunt 13 agenți economici de pe malul drept al Nistrului care au intrat în grăile Kremlinului, majoritatea din Găgăuzia. În același timp, embargoul rusesc a fost ridicat integral pentru toți vinificatorii din regiunea transnistreană. Situația este similară și în cazul exportului de fructe moldovenești pe piața rusă.

Vlad BERCU

Benzina e tot mai scumpă

Patru dintre cele mai mari companii petroliere au scumpit benzina, la sfârșitul săptămânii trecute, cu peste 50 de bani per litru. Prețul la pompă la cea mai solicitată benzină Premium A95 a ajuns la 17,77 lei per litru.

Petroliștii explică scumpirea benzinei prin majorarea prețului carburanților la bursele internaționale, creșterea accizelor și deprecierea leului față de dolarul SUA. Este cea de-a doua majorare semnificativă din acest an, după ce, în luna februarie, companiile petroliere au ridicat prețurile la benzină cu 60 de bani. Șase companii petroliere „au notificat atunci Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) despre majorarea prețurilor de comercializare cu amănuntul a benzinei și motorinei cu 3,6% – 9,1%”.

Un comunicat de presă difuzat de ANRE precizează că patru companii petroliere mari au notificat autoritatea de reglementare că, până la 21 iunie curent, vor majora prețurile de comercializare cu amănuntul a benzinei, în medie, cu 54 de bani, până la 17,8 lei per litru. Totodată, una din companii a informat ANRE că va diminua prețul de comercializare a motorinei cu 1,2 la sută, până la 16,25 lei per litru.

„Companiile petroliere invocă drept cauze principale ale scumpirii benzinei majorarea cotațiilor PLATT'S la produsele petroliere, a prețurilor de import și a cotelor accizelor la aceste produse, precum și deprecierea cursului oficial și comercial al monedei naționale față de dolarul SUA”, notează ANRE.

Potrivit datelor oficiale, în perioada ianuarie – începutul lunii iunie 2015, cotația medie PLATT'S la benzina crescut cu 44,4 la sută, iar la motorină cu 23,8 la sută. Respectiv, au crescut și prețurile de import a produselor petroliere. Astfel, la începutul lunii iunie importatorii achiziționau benzina la un preț de 715 dolari SUA/tonă, față de 524 dolari SUA în ianuarie.

Potrivit modificărilor operate în politica bugetar-fiscală pentru 2015, accizele la importul produselor petroliere au crescut, de la 1 mai, cu 6,1 la sută față de anul precedent. Astfel, cota accizei la benzina s-a majorat cu 214 lei per tonă și constituie 3714 lei/tonă, iar cota accizei la motorină s-a majorat cu 89 lei per tonă și alcătuiește 1544 lei/tonă.

Leul moldovenesc s-a depreciat față de dolarul SUA, în cinci luni, cu 9,5 la sută față de luna ianuarie, dar s-a apreciat față de luna februarie, când cotația a atins nivelul maxim cu 3,4 la sută.

ANRE precizează că aceasta este a cincea modificare a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere în anul 2015. Pe parcursul lunii ianuarie, prețul benzinei a fost diminuat, față de decembrie 2014, de trei ori succesiv, în medie, cu 5,2 la sută. În aceeași perioadă, prețul motorinei a scăzut cu 4,8 la sută. În luna februarie, prețul la benzină a fost modificat de două ori, după o majorare cu 4,6 la sută la mijlocul lunii față de media lunii ianuarie, a urmat o micșorare cu 1,1 la sută.

Climatul de afaceri s-a înrăutățit

Climatul de afaceri din Moldova și situația economică în trimestrul doi al anului 2015 s-au înrăutățit, potrivit datelor barometrului economic din Moldova, prezentate în cadrul unei conferințe de presă.

“Alegările locale, criza din sectorul bancar, ritmul lent de realizare a reformelor, demisia Guvernului au dus la o scădere sensibilă în cel de-al doilea trimestru, caracterizată printr-o stare de îngrijorare și de așteptare”, a menționat președintele Curții de Comerț și Industriei Franța-Moldova, Emmanuel Skoulios. „Cifrele de afaceri și veniturile întreprinderilor chestionate înregistrate au fost cu mult sub așteptările lor”. Acestea s-au redus considerabil, deși la sfârșitul trimestrului precedent, întreprinderile chestionate se așteau la o creștere a venitului, fie și nesemnificativă. Asemenea tendință negativă se așteaptă și în următorul trimestru”, constată sondajul.

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 15.06.2015-19.06.2015**

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	S.C.P.C., CHIȘINĂU	MD14PROS1001	10	1	2	133	0,01
2	TRANSERVICE S.A., CHIȘINĂU	MD14REVI1007	10	1	288	3499	0,34
6	NUCET S.A., CHIȘINĂU	MD14NUCE1008	1	3	1789107	1789107	90,00
7	ANTICOR-ELECTRO S.A., CHIȘINĂU	MD14TICE1008	4	1	89	549	0,68
8	BC MOLDOVA-AGROINDBANK S.A., CHIȘINĂU	MD14AGIB1008	200	1	411	439770	0,04
9	RADIATOR S.A., CHIȘINĂU	MD14RADI1003	47	1	10	597	0,01
	Total			8	1789907	2233656	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	INTERPARES PRIM S.A., CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	3	1789	1789	0,00
2	TIREX-PETROL S.A., CHIȘINĂU	MD14TIRP1008	6	5	200	1200	0,00
3	FRANZELUȚA S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	1	448	8064	0,02
4	ORIZONTUL S.A., COSTEȘTI	MD14ONTU1007	1	1	360	360	0,06
5	TELECOM-INVEST S.A., CHIȘINĂU	MD14TELE1001	1	18	10320	10320	0,03
6	DRUMURI CĂUȘENI S.A., CĂUȘENI	MD14RUMC1004	10	1	475	4750	0,02
7	JLC S.A., CHIȘINĂU	MD14JLCI1001	56	1	51	2856	0,01
8	REAL-INVEST S.A., BĂLȚI	MD14REIN1007		1	1351	1756	0,00
9	ESTATE GROUP S.A., CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	80	320	0,00
	Total			32	15074	31415	

Tipul tranzacției: Tranzacții efectuate conform prev. art. II alin. (3) din Legea pentru modof. Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind SA:

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SUDOR S.A., CHIȘINĂU	MD14SUDE1000	10	1	1372	13720	0,58
2	TETRATRANSGROUP S.A., GHINDEȘTI	MD14TETA1007	20	3	3864	3864	75,00
	Total			4	5236	17584	

Tipul tranzacției: Răsumpărarea acțiunilor de către acționarul majoritar

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	ZORILE S.A., CHIȘINĂU	MD14ZORI1001	18	1	62	2460	0,00
	Total			1	62	2460	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini de gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	INTERPARES PRIM S.A., CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	1	556	556	0,00
2	ESTATE GROUP S.A., CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	192	768	0,00
3	B.T.A.-6 S.A., CHIȘINĂU	MD14SPOR1001	22	1	8254	181588	51,86
4	MEGA PRIM S.A., CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	1	132	528	0,00
	Total			4	9134	183440	

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 24.06.2015

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	100,00	240,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	150,00	625,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	115,00	753,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	2202,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	2280,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	921,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	0,00	0,50	26277,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIA BANK" S.A.	0,00	300,00	1424,00

**Banca Comercială
"MOBIASBANCA – Groupe
Société Générale" S.A.**

Aduce la cunoștința acționarilor săi și publicului larg, precum că în cadrul ședinței ordinare a Consiliului Băncii din 19.06.2015 (proces verbal nr. 05) a fost aprobat noul organ executiv al Băncii – Comitetul de Direcție, în număr de 6 persoane:

- Ridha Tekia – Președintele Comitetului de Direcție al Băncii – CEO
- Elena Guzun – Director Comercial Corporate Banking
- Filip Kotora – Director Comercial Retail Banking
- Damien Granier – Chief Operational Officer
- Stela Ciobanu – Secretar General
- Andrei Suruceanu – Director Financiar

Executivul Băncii

**SA "Intreprinderea specializată
de reparări din Edinet"**

По результатам голосования, очередное годовое отчетно-выборное собрание акционеров состоявшееся 25.04.2015 г.

ПРИНЯЛО СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Утвердить отчет о работе Общества за 2014 год.
2. Утвердить отчет ревизионной комиссии за 2014 год.
3. Изменения и Дополнения в Устав Общества не утверждать.
4. Избрать Совет Общества в составе: Гецу В. Г., Гецу В. В., Кишка Е. С., Кишка А. В., Симиницкий Б. Е.. Раилян А.О., Мунтян В. В., Лисицин О. В., Орищенко А. А.
5. Избрать Председателем Общества Симиницкого Б. Е.
6. Регламент работы Совета Общества не утверждать.
7. Аудиторская фирма не утверждена.

S.A. "PIETRIŞ"

Vă comunică, deciziile adoptate de Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor din 15.06.2014:

1. Profitul pentru anul 2014 ramâne nerепartizat.
2. S-a aprobat achitarea dividendelor conform rezultatelor activitatii in perioada anilor 2005 – 2006, in quantum de 30,00 lei per actiune, conform listei actionarilor la data de 28.05.2015, termenul de achitare – 3 luni din data adoptarii deciziei, forma de achitare – mijloace financiare.

"Băltmetreut" SA

Consiliul Societății pe acțiuni "Băltmetreut" anunță, în baza hotărirei Adunării Generale Anuale a actionarilor din data de 15 mai 2015 tranzactia in proportii a fost efectuata la data de 17 iunie anul 2015.

**К сведению акционеров
АО «АТБ-23»**

29.05.2015 года состоялось очередное годовое собрание АО «АТБ-23». Присутствовало 52,5% акционеров.

Lista valorilor mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată (Bursa de Valori a Moldovei) la 31 Mai 2015

Список ценных бумаг, допущенных к торгу на регулируемый рынок (Фондовая Биржа Молдовы) на 31 Мая 2015 года

ISIN	Denumirea SA / Наименование АО	Volumul emisiunii, un. / Объем эмиссии, шт.	Valoarea Nominală a unei valori mobiliare, lei/Номинальная стоимость, лей
MD14AMOI1005	SA "TOMAI - VIN"	205 029	10,00
MD14AQUA1001	SA "AQUA PRUT"	214 317	9,00
MD14ARTI1005	SA fabrica de articole de marochinarie "ARTIMA"	1 684 994	4,00
MD14ARTM1009	SA "ARTMET"	132 570	60,00
MD14ASCH1004	SA "ASCHIM"	2 379 602	10,00
MD14BANK1005	BC "COMERTBANK" SA	294 000	500,00
MD14BARD1000	Intreprinderea Mixta Fabrica de Vinuri "VINARIA BARDAR" SA	156 699	35,00
MD14BARM1009	SA "BETON ARMAT"	760 819	10,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	39 456 704	5,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	1 315 442	100,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	1 000 067	100,00
MD14CAAN1006	SA compania de inchiriere a activelor neutilizate "CAAN"	3 051 083	8,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	6 086 209	10,00
MD14CONC1008	SA "CONSOCIVIL"	642 285	10,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	2 000 000	50,00
MD14EURB1005	BC "EUROCREDITBANK"	13 800 000	10,00
MD14FASE1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI"	310 610	50,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	1 779 826	20,00
MD14FUDF1006	SA "FABRICA DE UNT DIN FLORESTI"	90 898	50,00
MD14FURN1000	SA "FURNIZORUL ABA"	451 793	35,00
MD14GEMN1004	SA "GEMENI"	11 712 493	2,00
MD14IDRN1008	SA intreprinderea piscicola "GHIDRIN"	540 307	1,00
MD14INAU1006	SA "INTERAUTOTRANS"	302 607	20,00
MD14INCR1009	SA "INCONARM"	207 928	40,00
MD14IPTE1003	SA "IPTEH"	1 250 663	10,00
MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	261 164	50,00
MD14MACN1002	SA "MACON"	4 373 588	5,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	10 000 000	10,00
MD14MHID1001	SA "MOLDOVAHIDROMAS"	51 234 875	1,00
MD14MOLC1008	SA "MOLDAGROCONSTRUCTIA"	63 773	100,00
MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	1 299 137	10,00
MD14PROB1000	BC "PROCREDIT BANK" SA	406 550	1 000,00
MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	60 531 413	1,00
MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	10 916 660	10,00
MD14SCON1000	SA "TRANSCON - M"	1 589 200	10,00
MD14SEMN1000	SA "SEMNAL"	678 988	50,00
MD14SIMA1001	SA "SIGMA"	3 789 285	10,00
MD14TEBS1007	SA "TEBAS"	1 064 559	10,00
MD14TICO1006	SA "TIPAR - COLOR"	3 617 297	10,00
MD14TROL1004	SA "AGROPETROL"	97 485	10,00
MD14TVIN1004	SA "TOMAI - VINEX"	953 867	10,00
MD14UNIB1005	BC "UNIBANK" SA	1 410 000	200,00
MD14UNIC1004	SA "UNIC"	79 782	115,00
MD14UTEL1001	SA "FABRICA DE PRELUCRARE A SEMINTELOR DE PORUMB"	1 347 059	5,00
MD14UVIN1001	SA "UNGHENI-VIN"	877 639	10,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIA BANK" S.A.	25 000 091	10,00
MD14ZANY1001	SA "KAZAYAK-VIN"	23 725 496	1,00
MD14ZORI1001	SA "ZORILE"	5 549 071	18,00
MD24BECM1000	BC "BANCA DE ECONOMII"	302 980	1,00
MD24FRAN1002	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	1 000 000	1,00
MD24FRAN2000	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	853 520	1,00
MD24MHID1009	SA "MOLDOVAHIDROMAS"	133 044	1,00

"MOLDASIG" S.A.

Vă aduce la cunoștință că la data de 30.05.2015 a avut loc Adunarea generală anuală a acționarilor, cu prezența acționarilor și reprezentanților lor care dețin 95,2% acțiuni cu drept de vot, fiind

ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- Se aprobă darea de seamă financiară anuală a societății pentru anul 2014.
- Se aprobă darea de seamă anuală a Consiliului societății pentru anul 2014.
- Se aprobă darea de seamă anuală a Comisiei de cenzori pentru anul 2014.
- Se aleg în componența Consiliului societății, pentru un termen de 4 ani, următoarele persoane:
  - Stela Pahomî
  - Vadim Culea
  - Adrian Țurcanu
- Se aleg în rezerva Consiliului societății, următoarele persoane:
  - Sergiu Sahanovschi;
  - Inna Doga.
- De a nu achita retribuție, remunerare anuală și compensații Președintelui și membrilor Consiliului societății.
- Se modifică Statutul societății "MOLDASIG" S.A., aprobat la Adunarea generală a acționarilor "MOLDASIG" S.A. din 07.05.2013, după cum urmează:
  - Punctul 17.3. alineatul 3 al Statutului se expune în redacție nouă, după cum urmează: „Directorul general al Societății se alege/este numit de către Consiliul societății pe un termen de până la 3 ani de zile”.
  - Punctul 17.3. lit. k) al Statutului se modifică, cu includerea după cuvântul „Societate” a sintagmei: „și semnarea contractelor de asigurare obligatorie și achitarea despăgubirilor de asigurare în baza lor”.
  - Punctul 17.3. lit. l) al Statutului se modifică, cu includerea după cuvântul „Societate” a sintagmei: „și semnarea contractelor de asigurare obligatorie și achitarea despăgubirilor de asigurare în baza lor”.
  - Se completează Statutul cu un punct nou – 17.3.4. cu următorul conținut: „La decizia Consiliului societății, pot fi revizuite acțiunile Organului Executiv referitor la care este necesar obținerea obligatorie a acordului Consiliului conform p. 17.3. al Statutului”.
- Se modifică Regulamentul intern al organului executiv "MOLDASIG" S.A., aprobat la Adunarea generală a acționarilor "MOLDASIG" S.A. din 07.05.2013, după cum urmează:
  - Punctul 3.1. al Regulamentul intern al organului executiv se expune în redacție nouă, după cum urmează: „Consiliul societății va alege Directorul general pentru o perioadă de 3 ani de zile”.
  - Se exclude Punctul 5.3. lit. d) al Regulamentul intern al organului executiv;
  - Se modifică Punctul 5.3. lit. m) al Regulamentul intern al organului executiv, cu includerea după cuvântul „Societate” a sintagmei: „și semnarea contractelor de asigurare obligatorie și achitarea despăgubirilor de asigurare în baza lor”.
  - Se modifică Punctul 5.3. lit. n) al Regulamentul intern al organului executiv, cu includerea după cuvântul „Societate” a sintagmei: „și semnarea contractelor de asigurare obligatorie și achitarea despăgubirilor de asigurare în baza lor”.
  - Se completează Regulamentul intern al organului executiv cu un punct nou – 5.5 cu următorul conținut: „La decizia Consiliului societății, pot fi revizuite acțiunile Organului Executiv referitor la care este necesar obținerea obligatorie a acordului Consiliului conform p. 5.3. al Regulamentului”.
- A aproba Hotărârea cu privire la efectuarea emisiei suplimentare închise a acțiunilor ordinare nominative de clasa I a "MOLDASIG" S.A. (conform Anexei nr. 1).
- A confirma organizația de audit „Altimeea" SRL pentru încheierea contractului de audit extern pentru anul de activitate 2015 și a stabili retribuția serviciilor ei în canticum de 145.000 lei, inclusiv TVA.
- A îndrepta profitul net al Societății pentru anul 2014, spre procurarea imobilelor, investirea profitului Societății în active corporale (oficii, puncte de vânzări) și procurarea softului nou.
- A aproba normativele distribuirii profitului net pentru anul 2015:
  - Procurarea oficiului central, reprezentanțelor și oficiilor societății – 65%;
  - Procurarea softului nou – 35%.
- A împuñări Comisia de cenzori în exercițiu, să autentifice semnaturile Președintelui și Secretarului Adunării generale anuale ordinare a acționarilor în procesul-verbal al Adunării generale a acționarilor.
- A împuñări Secretarul Adunării generale dl. Viorel Cucu cu dreptul de a prezenta la Camera Înregistrării de Stat documentele necesare pentru înregistrarea în Registrul persoanelor juridice a hotărârilor adoptate.

Completare la Raportul anual al BC "BANCA SOCIALĂ" S.A.

publicat la 30 aprilie 2015

15. Informații despre obligațiile financiare neonorate: – nu există.

16. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Situată consolidată și individuală a poziției financiare la 31 decembrie 2014 (mii lei)

	Grup		Banca	
	2014	2013	2014	2013
ACTIVE				
Numerar și depozite la bănci	275,209	518,723	275,204	518,710
Numerar în cont la Banca Națională a Moldovei	839,482	260,188	839,482	260,188
Depozite la alte bănci	57,215	672,571	57,215	672,571
Investiții păstrate până la scadentă	47,584	73,740	47,584	73,740
Credite acordate clientilor, net	15,084,559	2,731,766	15,084,559	2,731,766
Titluri de participare	4,642	14,543	7,370	17,272
Imobilizari corporale	178,510	129,585	146,728	94,085
Creante privind impozitul pe venit curent	6,572	3,771	6,572	3,771
Alte active	50,799	73,096	49,237	71,629
Total active	16,544,572	4,477,983	16,513,951	4,443,732
OBLIGAȚII				
Depozite de la alte bănci	11,854,684	376,378	11,854,684	376,378
Mijloace de la Banca Națională a Moldovei	1,504,110	5,926	1,504,110	5,926
Împrumuturi de la alte bănci și instituții financiare	321,060	365,502	321,060	365,502
Depozite ale clientilor și conturi curente	2,055,318	2,929,713	2,058,910	2,933,510
Impozit pe profit amânat	35,197	27,561	30,738	23,103
Alte obligații	37,837	21,239	36,850	20,207
Total obligații	15,808,206	3,726,319	15,806,352	3,724,626
CAPITALURI PROPRII				
Capital social	100,007	100,007	100,007	100,007
Surplus de capital	178	178	178	178
Rezerve din reevaluare a mijloacelor fixe	81,853	81,842	44,033	44,022
Rezerva privind investițiile disponibile pentru vânzare	-	9,381	-	9,381
Alte rezerve	216,251	203,200	216,251	203,200
Profit nerepartizat	337,749	356,690	347,130	362,318
Capital propriu atribuit acționarilor Băncii	736,038	751,298	707,599	719,106
Interese care nu controlează	328	366	-	-
Total capital acționar	736,366	751,664	707,599	719,106
Total obligații și capitaluri proprii	16,544,572	4,477,983	16,513,951	4,443,732

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Situată consolidată și individuală a rezultatului global pentru anul încheiat la 31 decembrie 2014 (mii lei)

	Grup		Banca	
	2014	2013	2014	2013
Venituri din dobânzi	449,028	313,202	449,028	313,202
Cheltuieli cu dobânzi	(218,464)	(198,671)	(218,464)	(198,671)
Venituri nete din dobânzi	230,564	114,531	230,564	114,531
Venituri din comisioane	45,586	45,362	45,586	45,362
Cheltuieli cu comisioane	(7,857)	(7,691)	(7,857)	(7,691)
Venituri nete din comisioane	37,729	37,671	37,729	37,671
Alte venituri operaționale	47,556	34,039	48,449	34,910
Total venituri operaționale	315,849	186,241	316,741	187,112
Cheltuieli operaționale	(147,772)	(115,237)	(144,874)	(112,410)
Provizioane pentru depreciere	(166,243)	(22,005)	(166,243)	(22,005)
Total cheltuieli operaționale	(314,015)	(137,242)	(311,116)	(134,415)
Profit până la impozitare	1,834	48,999	5,625	52,697
Impozit pe profit	(7,762)	(3,691)	(7,762)	(3,691)
(Pierdere)/Profit net	(5,928)	45,308	(2,137)	49,006
Alte elemente ale rezultatului global, nete de taxe:				
Reevaluarea mijloacelor fixe	11	605	11	605
Câștiguri/(pierderi) nete din investițiile disponibile pentru vânzare	(9,381)	3,988	(9,381)	3,988
Rezultat global al anului, după impozitare	(15,298)	49,901	(11,507)	53,599
Profit atribuibil:				
ACTIONARILOR BĂNCII	(5,890)	45,341	(2,137)	49,006
Intereselor care nu controlează	(38)	(33)	-	-
	(5,928)	45,308	(2,137)	49,006
Rezultat global, net de taxe, atribuibil:				
ACTIONARILOR BĂNCII	(15,260)	49,934	(11,507)	53,599
Intereselor care nu controlează	(38)	(33)	-	-
	(15,298)	49,901	(11,507)	53,599
Pierdere/Venit pe acțiune (lei pe acțiune)	(5,89)	45,34	(2,14)	49,00

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune cu-rentă, lei	Perioada de gestiune pre-cedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți	-	-
b) rezerve stabilite de legislație;	-	-
c) rezerve prevăzute de statut;	-	-
d) alte rezerve;	-	-
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	-	-

f) investirea în vederea dezvoltării producției;	-	-
g) plata dividendelor;	-	-
• la acțiunile preferențiale	-	-
• la acțiunile ordinare	-	-
h) alte scopuri	-	-
2. Activele nete ale emitentului	707 599 000	719 106 000
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligație	-	-
• o acțiune preferențială	-	-
• o acțiune ordinată	707.55	719.06
4. Profitul net la o acțiune ordinată a societății	-	49.00
5. Datorile la dividendele anilor precedenți	-	-
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului:	-	-
• intermediare,	-	-
• anuale.	-	-
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață	-	-
• valoarea estimativă	-	-

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil.

Sergiu Berghie
Liudmila Donțova**Administratorul special****Contabil-șef**

20. Opinia auditorului exprimată în raportul de audit al societății de audit care a efectuat auditul obligatoriu al rapoartelor financiare anuale: se anexează

Grant Thornton Audit S.R.L.

str. Grigore Ureche Nr. 69
MD-2005 Chișinău
MoldovaT + 373 22 86 05 71
F + 373 22 22 74 64
E office@md.gt.com
W www.grantthornton.md**Raportul auditorului independent
cu privire la Situațiile Financiare Simplificate**

1. Situațiile financiare individuale și consolidate simplificate însoțitoare, care conțin situația individuală și consolidată a poziției financiare la 31 decembrie 2014 și situația individuală și consolidată a rezultatului global pentru anul încheiat la acea dată sunt derivate din situațiile financiare individuale și consolidate ale BC Banca Socială S.A. ("Banca") și întreprinderii fizice pentru anul încheiat la 31 Decembrie 2014. Am raportat imposibilitatea exprimării unei opinii de audit cu privire la acele situații financiare individuale și consolidate în raportul nostru din data de 12 iunie 2015.
2. Situațiile financiare individuale și consolidate simplificate nu conțin toate prezentările cerute de Standardele Internaționale de Raportare Financiară. Astfel, citirea situațiilor financiare individuale și consolidate simplificate nu reprezintă un substitut pentru citirea situațiilor financiare ale Băncii.

Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare individuale și consolidate simplificate

3. Conducerea este responsabilă pentru pregătirea situațiilor financiare individuale și consolidate simplificate în baza Legii instituțiilor financiare.

Responsabilitatea auditorului

4. Responsabilitatea noastră este de a exprima o opinie cu privire la situațiile financiare individuale și consolidate simplificate în baza procedurilor noastre, care au fost efectuate în conformitate cu Standardul Internațional de Audit (ISA) 810 "Misiuni de raportare cu privire la situații financiare simplificate". Cu toate acestea, din cauza aspectelor descrise în paragrafele Bazei pentru imposibilitatea exprimării unei opinii, nu am avut capacitatea de a obține probe de audit suficiente și adecvate pentru a oferi o bază pentru opinia de audit.

Imposibilitatea exprimării unei opinii

5. În raportul nostru din 12 iunie 2015, am formulat imposibilitatea exprimării unei opinii asupra situațiilor financiare individuale și consolidate ale Băncii pentru anul finanțiar încheiat la 31 decembrie 2014. Baza pentru imposibilitatea exprimării unei opinii a inclus aspectele prezentate mai jos în paragrafele 6-18. Datorită semnificației acestor aspecte, este inadecvat să exprimăm o opinie cu privire la situațiile financiare individuale și consolidate simplificate ale Băncii.

6. Banca Națională a Moldovei, în temeiul art. 374 al Legii instituțiilor financiare, a instituit regimul de administrare specială asupra Băncii Socială S.A pe 30 noiembrie 2014 și în prezent exercită atribuțiile de conducere și guvernanță a Băncii.

9. La 31 decembrie 2014 conducerea Băncii a înregistrat valoarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor analizate individual, exclusiv acordul de cesiune menționat în paragraful 8, în suma totală de 195,110 mii MDL. Aceste reduceri nu au fost actualizate de Banca la 31 Decembrie 2014 cu estimările făcute conform valorii așteptate a fluxurilor de numerar primite din vânzarea activelor găjate. În cazul în care conducerea ar fi actualizat estimările valorilor așteptate ale fluxurilor de numerar primite din vânzarea activelor găjate, pierderile din deprecierea creditelor și pierderea netă aferentă anului 2014 ar fi crescut cu suma de 132,762 mii MDL, iar valoarea netă a creditelor și avansurilor și valoarea capitalurilor proprii la 31 decembrie 2014 s-ar fi diminuat cu această sumă. Efectul acestei erori asupra soldului datoriei privind impozitul amânat și a cheltuielilor respective este o micșorare de 15,931 mii MDL.
10. La 31 decembrie 2014 conducerea Băncii a estimat valoarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor analizate colectiv în suma totală de 81,282 mii lei. Aceste reduceri au fost estimate în baza probabilității de nerambursare și pierderii datorată nerambursării. Pierdere datorată nerambursării este bazată pe valorile așteptate a fluxurilor de numerar generate din vânzarea activelor găjate. Nu am putut să obținem probe de audit suficiente cu privire la valorile estimate a activelor găjate. Opinia de audit asupra situațiilor financiare individuale și consolidate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013 a inclus rezerve în acest sens. În consecință, nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări adiționale privind valoarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea creditelor și a cheltuielilor aferente.
11. Noi nu am primit răspuns de la băncile corespondente la scrisorile de confirmare a soldurilor conturilor curente și depozitelor la bănci în valoare de 78,935 mii MDL la 31 decembrie 2014. Deoarece conducerea Băncii nu ne-a furnizat documente justificative, noi nu ne-am putut asigura prin proceduri alternative de audit de existența acestor active și a oricărora restricții asupra acestora la 31 decembrie 2014. În consecință, nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări sau prezentări adiționale privind soldurile conturilor curente și ale depozitelor la bănci, și a veniturilor aferente acestora.
12. La 31 decembrie 2014 valoarea brută a creditelor și avansurilor acordate clienților a constituit 15,495,963 mii MDL. Noi nu am primit răspuns la toate scrisorile de confirmare a soldurilor creditelor și avansurilor acordate clienților selectate de noi. Deoarece conducerea Băncii nu ne-a furnizat documente justificative suficiente, noi nu ne-am putut asigura prin proceduri alternative de audit de existența acestora și exhaustivitatea creațelor prezентate în bilanț la 31 Decembrie 2014. În consecință, nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări adiționale privind soldurile creditelor și avansurilor acordate clienților și a veniturilor și cheltuielilor aferente.
13. La 31 decembrie 2014 valoarea datorilor Băncii față de clienți persoane juridice reprezintă 527,327 mii MDL. Noi nu am primit răspuns la toate scrisorile de confirmare a soldurilor datorilor față de clienții persoane juridice selectate de noi. Nu am putut să ne asigurăm prin proceduri alternative de audit de existența acestora și exhaustivitatea datorilor față de acești clienți la 31 Decembrie 2014. În consecință, nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări adiționale privind soldurile datorilor către clienții persoane juridice și a cheltuielilor aferente.
14. Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2014 suma veniturilor din dobânzi calculate pentru conturile curente și depozitele deținute la patru bănci din Rusia reprezinta 31,781 mii MDL. Din totalul acestor venituri, pentru veniturile din dobânzi în suma de 6,117 mii MDL nu a fost disponibilă documentația de suport. Astfel, noi nu am putut obține probe suficiente și adecvate privind corectitudinea acestor venituri din dobânzi și nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări adiționale corespunzătoare.
15. Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2014 suma cheltuielilor cu dobânzile aferente unor depozite constituite de bănci ca garanții pentru creditele acordate a fost de 8,360 mii MDL. Din totalul acestor cheltuieli, pentru suma de 6,117 mii MDL nu a fost disponibilă documentația de suport. Astfel, noi nu am putut obține probe suficiente și adecvate privind corectitudinea acestor cheltuieli și nu am putut determina dacă sunt necesare ajustări adiționale corespunzătoare.
16. În conformitate cu cerințele Standardului Internațional de Contabilitate 24 „Publicitatea informației privind părțile legate”, Banca trebuie să prezinte natura relațiilor cu părțile legate, precum și informațiile privind tranzacțiile și soldurile scadente cu părțile legate. Nu am putut obține probe suficiente și adecvate privind exhaustivitatea informațiilor privind tranzacțiile cu părțile legate. Opinia de audit asupra situațiilor financiare individuale și consolidate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2013 a inclus rezerve în acest sens.
17. Banca nu a putut să ne pună la dispoziție toate procesele verbale ale adunărilor Consiliului Băncii, deoarece conform declarațiilor verbale ale conducerii câteva procese verbale nu sunt disponibile din cauza lipsei acestora. Astfel, nu am avut acces la informația privind deciziile luate de Consiliu în cadrul acestor întâlniri, și nu am putut estima efectul posibil asupra situațiilor financiare individuale și consolidate. În consecință, nu am putut stabili dacă este posibil să fi fost necesare ajustări.
18. La 31 decembrie 2014 Banca a încălcăt indicatorii prudentiali referitor la: rata de suficiență a capitalului, rata de lichiditate principiu I, rata de lichiditate principiu II, suma datorilor nete la creditele acordate la zece persoane minus reducerile la angajamentele condiționale/suma portofoliului total al creditorilor băncii și angajamentelor condiționale la zece persoane, suma totală a expunerilor mari/ capitalul normativ total, poziția valutară deschisă comparativ cu capitalul normativ total, expunerea netă asumată de Bancă față de o persoană sau un grup de persoane acționând în comun comparativ cu capitalul normativ total. Din cauza limitărilor aspectelor menționate în paragrafele 6-17 de mai sus, nu am putut determina dacă soldurile și tranzacțiile prezентate în situațiile financiare individuale și consolidate necesită ajustări. În cazul în care Banca ar înregistra evenuale ajustări în legătură cu aspectele din paragrafele de mai sus, ar fi fost necesară o recalculare a tuturor indicatorilor prudentiali privind activitatea economico-financiară în conformitate cu reglementările emise de Banca Națională a Moldovei în vigoare și mai mulți indicatori s-ar deteriora.
- Evidențierea unor aspecte**
19. Atragem atenția asupra faptului că la data de 30 noiembrie 2014 Banca Națională a Moldovei, în temeiul art. 37(4) al Legii instituțiilor financiare, a instituit regimul de administrare specială asupra BC Banca Socială S.A. pentru o perioadă de 9 luni. Prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de administrator special al BC Banca Socială S.A. a fost numit un angajat al Băncii Naționale a Moldovei. Raportul nostru nu conține rezerve în acest sens.
20. Atragem atenția asupra notei 2.4 din situațiile financiare individuale și consolidate, și a faptului că Banca a suportat pierdere netă în valoare de 2,137 mii MDL pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2014. La 31 decembrie 2014 datorile curente ale Băncii depășesc activele curente cu 10,409,533 mii MDL. De asemenea, Banca a încălcăt o serie de indicatori prudentiali la 31 decembrie 2014. În cazul evenualelor ajustări, după cum este menționat în paragraful 18 de mai sus, mai mulți indicatori s-ar deteriora. Aceste condiții, împreună cu alte aspecte prezентate în paragrafele Bazei pentru imposibilitatea exprimării unei opinii și descrise în nota 2.4, indică faptul că există o incertitudine semnificativă referitoare la capacitatea Băncii de a-și continua activitatea în condiții normale. Raportul nostru nu conține rezerve în acest sens.

12 iunie 2015

Grant Thornton
Grant Thornton Audit S.R.L.
Chișinău, Republica Moldova
Emilia Popa
(Auditor Licențiat)

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR S.A. «FLORENI»

La data de 18 mai 2015, ora 10:00 pe adresa Republica Moldova, r-nul Anenii Noi, s. Floreni, clădirea administrativă SA «FLORENI», a avut loc adunarea generală anuală a SA «FLORENI», la care

A FOST LUATE DECIZII PRIVIND URMĂTOARELE:

- S-a aprobat darea de seamă anuală a organului executiv și raportul anual finanțiar.
- S-a aprobat darea de seamă anuală a consiliului societății.
- S-a aprobat darea de seamă anuală a comisiei de cenzori.
- S-a aprobat raportul companiei de audit privind activitatea societății în anul 2014.
- S-a aprobat repartizarea profitului și aprobaarea normativelor de repartizare a profitului societății pentru anul 2015 conform rezultatelor activității:
  - pentru anul 2004 – 2.307.925 lei pentru achitarea dividendelor
  - pentru anul 2005 – 3.988.265 lei pentru achitarea dividendelor
  - pentru anul 2006 – 1.760.060 lei pentru achitarea dividendelor
  - pentru anul 2007 – 106.457 lei pentru achitarea dividendelor
  - pentru anul 2014 – 16.253.184 lei pentru dezvoltare.
- S-a determinat următoarele normative de repartizare a profitului conform rezultatelor activității în anul 2015: 100% – pentru fondul de dezvoltare.
- Redistribuirea sumei în mărime de 3.302.255 lei din «rezerva pentru compensarea cheltuielilor» formată anterior la «capitalul de rezervă» conform art 46 al Legii Privind societățile pe acțiuni
- S-a aprobat alegerea membrilor consiliului societății, rezervei consiliului în următoarea componentă:
Vladimir Šaulschi, Vitalie Petrencu, Natalia Ivanova, Vitalie Sîrbu, Ciurea Dorin, pe un termen de un an. În rezerva Consiliului este ales dl. Ulanov Denis.
Membrii Consiliului activează fără remunerare, cu excepția Sîrbu V. – suma remunerării va constitui 3200 lei lunar.
- S-a ales comisia de cenzori în componență: Rusu Mihail, Bulai Sergiu, Bolbocean Svetlana.
- S-a ales Compania „Divers Audit” S. R. L ca organizație de audit pentru realizarea auditului SA „Floreni” pentru anul 2015. Stabilita mărimea maximă de plată pentru servicii în valoare de 100.000 lei, inclusiv TVA.
- S-a acceptat încheierea contractului privind primirea unui credit bancar sau împrumut în suma de până la 10.000.000 euro (sau echivalent în MDL, USD) pe un termen inițial (minimal) de 3 ani cu rata dobânzii conform politicii dobânzilor și alte condiții, stabilite în contractul de credit sau împrumut. De a încheia contractele de gaj în scopul asigurării executării obligațiunilor conform contractelor de credit (împrumut), ce urmează a fi încheiat cu creditori asupra dreptului de dispoziție asupra mijloacelor bănești înregistrate în conturile curente deschise. A accepta transmiterea în gaj întru asigurarea rambursării creditului (împrumutului), dobânzii și altor datorii a bunurilor, care aparțin cu drept de proprietate societății. A împuñări Consiliului cu dreptul de a stabili toate condițiile finale a contractului de credit sau împrumut și de gaj și oricare alte condiții ce țin de valorificarea creditului. A împuñări Directorul general cu dreptul de a semna contractele de credit, gaj și oricare alte documente ce țin de valorificarea creditului..
- În lipsa necesității – întrebarea nu a fost examinată și votată.
- Au fost autentificate semnăturile președintelui și al secretarului pe procesul verbal de către comisia de cenzori.

SA „Tehnovin”

COMUNICAT privind hotărîrile adoptate în cadrul adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA „Tehnovin” din 12.06.2015

Societatea pe acțiuni „Tehnovin” aduce la cunoștință că la 12.06.2015 a avut loc adunarea generală ordinată anuală a acționarilor SA „Tehnovin”, cu prezența acționarilor, la sediul societății din mun. Chișinău, str-la. Studentilor 2/4, convocată prin Decizia Consiliului Societății. La adunare au participat 4 acționari, deținători a 1 077 575 acțiuni, ceea ce a constituit un cvorum de 94,574% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot emise ale Societății.

ÎN CADRUL ADUNĂRII GENERALE CU VOTUL UNANIM AL ACȚIONARILOR PREZENȚI AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

- A aproba raportul anual al Consiliului SA «TEHNOVIN» privind rezultatele activității Societății în anul 2014 și direcțiile de bază ale dezvoltării pentru anul 2015.
- A aproba raportul finanțiar anual al Societății pentru anul 2014.
- A aproba actul de control al organizației de audit pentru anul 2014.
- A aproba raportul anual al comisiei de cenzori pentru anul 2014.
- Din cauză că întreprinderea nu a înregistrat profit în anul 2014, profitul nu a fost repartizat. Adunarea a adoptat normele de distribuire a venitului pentru anul 2015 în modul următor: pînă la 93% pentru dezvoltarea bazei de producere, 5% pentru fondul de rezervă, pînă la 2% pentru remunerarea muncii organelor de conducere și control.
- S-a stabilit cuantumul retribuției muncii membrilor Consiliului Societății și Comisiei de Cenzori.
- S-au modificat membrii Consiliului Societății SA «TEHNOVIN», după cum urmează:
  - Talavira Alina
  - Obrijanu Vitalie
  - Vîlcu Maria
  - Galaev Muhammad
  - Vasilache Viorel
- A aproba compania de audit „Excontaudit” SRL în calitate de organizație care va efectua controlul de audit obligatoriu în anul 2015 și a aproba remunerarea anuală pentru serviciile companiei de audit.

Comunicatul a fost întocmit la 22.06.2015. Responsabil de întocmirea comunicatului: Alexandru Vîlcu, tel. 66-77-49.

Вниманию акционеров АО “Апэ – Термо”

Администрация АО “Апэ-Термо” сообщает о проведении повторного созыва очередного общего годового собрания акционеров – в очной форме 22 июля 2015г. в 11.00 в зале заседаний АО “Апэ-Термо”, по адресу г. Ч. -Лунга, ул. Ленина, 108. Начало регистрации в 9.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Отчет руководящих органов о производственной и хозяйственной деятельности предприятия за 2014 год.
- Отчет ревизионной комиссии по итогам проверки финансово-хозяйственной деятельности АО “Апэ-Термо” за 2014 год.
- Утверждение программы деятельности предприятия на 2015 год.
- Распределение прибыли предприятия за 2014 год, утверждение нормативов распределения прибыли на 2015 год.
- Утверждение аудитора для АО “Апэ-Термо” и размера оплаты его услуг на 2014 год.

При себе иметь документы, удостоверяющие личность. С материалами собрания можно ознакомиться у секретаря Совета Общества с 23.06.2015г. по рабочим дням с 8.00 до 12.00 часов.

„Mărculești-Combi” S.A.

Aduce la cunoștința persoanelor cointeresate că la data de 05 iunie 2015 s-a desfășurat adunarea generală extraordinară a acționarilor cu prezența lor, în care au participat deținătorii ai 96,6% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

ADUNAREA A APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. Cu privire la încheierea tranzacției de proporții, valoarea căreia depășește norma stabilită în art. 82 din Legea privind societățile pe acțiuni, și anume: obținerea unui credit bancar de la B.C. „Victoriabank” S.A.;
2. Cu privire la încheierea tranzacției de proporții, valoarea căreia depășește norma stabilită în art. 82 din Legea privind societățile pe acțiuni, și anume: transmiterea în ipotecă/gaj, în favoarea B.C. „Victoriabank” S.A. a bunurilor societății în vederea asigurării obligațiunilor pe credit;
3. Cu privire la împunerificarea Directorului General cu dreptul de a semna cu B.C. „Victoriabank” S.A. contractele de credit, gaj, ipotecă și alte documente ce țin de valorificarea creditului și îndeplinirea obligațiunilor față de bancă;
4. Autentificarea procesului-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor, s-a propus din partea acționarilor ca procesul-verbal să fie autentificat de către membrii Comisiei de Cenzori în exercițiu.

**În atenția acționarilor
S.A. „Baza de transport auto
nr. 20” din or. Nisporeni!**

Consiliului societății S.A. „BTA-20” din or. Nisporeni anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor pe data de 27 iulie 2015, pe adresa: or. Nisporeni, str. Viitor 154. Înregistrarea acționarilor va începe la ora – 9.00. Începutul adunării la- ora 10.00

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dării de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2014 și perspectivele activității societății pe anul 2015.
2. Raportul controlului comisiei de cenzori privind expertiza contabilă a activității economico-financiare S.A. „BTA-20” pentru perioada de activitate în anul 2014.
3. Modificarea art. 4 al Statutului S.A. „BTA-20”.
4. Modificarea art. 23 al Statutului S.A. „BTA-20”.
5. Repartizarea beneficiului în baza rezultatelor activității societății pe parcursul anului 2014;

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 15 iulie 2015.

Acționari vor lua cunoștință de materialele privind ordinea de zi a adunării începând cu data de 01 iulie 2015, între orele 8.00-17.00 pe adresa or. Nisporeni, str. Viitor 154.

Înregistrarea participantilor se va produce numai la prezentarea buletinului de identitate sau procurilor perfectate conform legislației în vigoare.

**ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR
S.A. „DRUMURI – ORHEI”**

În conformitate cu Decizia Consiliului S.A. „Drumuri-Orhei” din 22 iunie 2015 desfășurată cu prezența 100% membri ai Consiliului

A FOST APROBATE CU VOTUL UNANIM:

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în valoarea de 1 498 000 lei în număr de 149 800 acțiuni calificată ca efectuată prin subscrierea a 100% din numărul acțiunilor anunțate spre plasare prin emisiune închisă.
2. Lista subscritorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
3. Modificări la statutul societății în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni.

**Combinatul de Vinuri
“CRICOVA” S.A.**

La 22 mai 2014 s-a petrecut adunarea generală ordinată anuală a acționarilor pe adresa: RM, mun. Chișinău, or. Cricova, str. Ungureanu, 1, cu cvorumul de 100%.

**AU FOST ADOPTATE
URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:**

1. S-a aprobat darea de seamă financiară a Societății pe anul 2013 înaintată la adunarea generală de către organul executiv al societății.
2. S-a aprobat darea de seamă a consiliului societății privind totalurile activității în anul 2013.
3. S-a aprobat darea de seamă anuală a comisiei de cenzori a societății pentru anul 2013.
4. S-a aprobat repartizarea profitului obținut conform rezultatelor activității Societății în anul 2013 și aprobarea normativelor de repartizare ale profitului anului 2014.
5. Au fost aleși membrii consiliului societății și stabilit cantumul retribuției muncii lor.
6. Au fost aleși membrii comisiei de cenzori a societății și stabilit cantumul retribuției muncii lor.
7. A fost confirmată organizația de audit, referitor la exercitarea controlului Societății în anul 2014 și stabilit cantumul retribuției serviciilor acestora.
8. A acceptat transmiterea în gaj/ipotecă a bunurilor societății, în vederea asigurării ram-bursării datorilor la creditele contractate de la B.C. „Moldova – Agroindbank” S.A.

Procesul-verbal nr. 01 din 22.05.2014 al Adunării generale ordinare anuale a acționarilor CV „Cricova” S.A. a fost autentificat de către membrii Comisiei de Cenzori a Societății în exercițiu.

**STIMĂȚI ACȚIONARI
AI S.A. “RADIATOR”**

La Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor din 12 iunie 2015, S-a hotărât:

În calitate de Comisie de Cenzori a societății S.A. „RADIATOR”, să fie numită societatea de Audit „BRIOPRIM” S.R.L.

Organul Executiv al S.A. „RADIATOR”

**Вниманию акционеров
SA “Nord-Zahar”**

19 июня 2015г. состоялось очередное повторное общее годовое собрание акционеров SA “Nord-Zahar” в очной форме по адресу: г. Бричень, ул. Узинелор, 30. На собрании присутствовали акционеры и их представители, владеющие 47,04% от общего количества голосующих акций АО.

**НА СОБРАНИИ ПРИНЯТЫ
СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ
ПОВЕСТИ ДНЯ:**

1. Утвержден отчет о работе совета и деятельности Общества за 2014 год.
2. Принят к сведению финансовый отчет Общества за 2014 год, подтвержденный заключением ревизионной комиссии Общества.
3. Утвержден отчет ревизионной комиссии Общества за 2014 год.
4. Убытки Общества за 2014г. в размере 868 921 лей погасить за счет прибыли, которая будет получена в последующие годы.
5. Утверждены нормативы распределения прибыли, которая будет получена в 2015г.: 5% – в резервный фонд; 95% – на покрытие убытков прошлых лет.
6. Утвержден размер оплаты труда ревизионной комиссии Общества и величина расходов, связанных с организацией деятельности ревизионной комиссии и совета Общества.
7. Утверждена в качестве аудиторской организации Общества фирма „Confirmare-audit” SRL и установлен размер оплаты ее услуг.

Исполнительный орган SA “Nord-Zahar”

**În atenția acționarilor
SA „Continent – Service”**

Consiliul SA „Continent – Service”, aduce la cunoștință că, pe data de 08.05.2015 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor SA „Continent -Service”. Numărul total de acțiuni cu drept de vot – 1732922. În cadrul Adunării au participat acționari care dețin 96,99% – 1680719 de acțiuni cu drept de vot.

**CU VOT MAJORITAR AU FOST APROBATE
URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:**

1. Aprobarea dării de seamă anuale privind activitatea organului executiv și Consiliului Societății asupra rezultatelor activității pentru anul 2014, direcțiile prioritare pentru anul 2015;
2. Examinarea și aprobarea dării de seamă financiară anuală a Societății asupra activității din anul 2014 și a concluziei auditului;
3. Examinarea și aprobarea dării de seamă a Comisiei de Cenzori a societății pentru perioada anului 2014;
4. Uzurparea auditorului organizării și установление размера оплаты ее услуг.
5. О покрытии убытков прошлых лет за счет резервного капитала.
6. Утверждение нормативов распределения прибыли на 2015 год.
7. Выборы органов управления, ревизионной комиссии и определение оплаты их труда.

**ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРОВ
SA “Real-Invest”!**

Совет АО извещает о созыве повторного общего годового собрания акционеров в очной форме, которое состоится 10 июля 2015 г. в 11.00 ч. в зале SA „Flautex”, по адресу: мун. Бэлць, ул. Штефан чел Маре 115.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Утверждение годового отчета Совета Общества за 2014 год.
2. Рассмотрение годового финансового отчета SA «REAL-INVEST» за 2014 год.
3. Рассмотрение заключения аудитора и утверждение годового отчета ревизионной комиссии за 2014 год.
4. Утверждение аудиторской организации и установление размера оплаты ее услуг.
5. О покрытии убытков прошлых лет за счет резервного капитала.
6. Утверждение нормативов распределения прибыли на 2015 год.
7. Выборы органов управления, ревизионной комиссии и определение оплаты их труда.

Регистрация акционеров с 8-30 до 10-30 часов.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен на 14 апреля 2015г. с изменениями и дополнениями.

С материалами к повестке дня повторного общего годового собрания акционеров можно ознакомиться по адресу: м. Бэлць, ул. Индепенденцей, 33 оф. 306 начиная с 25 июня 2015 года ежедневно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 ч.

Акционерам, прибывшим для участия в работе собрания, необходимо иметь при себе удостоверение личности, а представителям – оформленную в установленном порядке доверенность.

Справки по телефону (231) 9-26-31

Совет Общества.

**Акционерам
СП “CIUMAI” АО**

29 мая 2015 года по адресу: Тара-клийский район, с. Виноградовка состоялось общее годовое собрание акционеров в очной форме. В собрании приняли участие 63,1% от общего количества акций имеющих право голоса на день проведения собрания.

**СОБРАНИЕ ПРИНЯЛО
СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:**

1. Утвердить отчет об итогах производственно-финансовой деятельности акционерного общества за 2014 год.
2. Утвердить отчет аудиторской организации.
3. Утвердить отчет ревизионной комиссии.
4. Утвердить нормативы распределения прибыли на 2015 год.
5. Избрани члены Совета общества: Батыкманская Л., Левицкий В., Писарь А., Калкый К., Курошу Г.
6. Утвердить аудиторскую организацию.
7. Избрана ревизионная комиссия.

Совет акционерного общества

SA „Autocomer-Service”

Consiliul SA „Autocomer-Service”, aduce la cunoștință că, pe data de 08.05.2015 a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor SA „Autocomer-Service”. Numărul total de acțiuni cu drept de vot – 343419. În cadrul Adunării au participat acționari care dețin 93,47% – 320981 de acțiuni cu drept de vot.

**CU VOTUL UNANIM AU FOST APROBATE
URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:**

1. Aprobarea dării de seamă anuale privind activitatea organului executiv și Consiliului Societății asupra rezultatelor activității pentru anul 2014, direcțiile prioritare pentru anul 2015;
2. Examinarea și aprobarea dării de seamă financiară anuală a Societății asupra activității din anul 2014 și a concluziei auditului;
3. Examinarea și aprobarea dării de seamă a Comisiei de Cenzori a societății pentru perioada anului 2014;
4. Aprobarea veniturilor din activitatea societății și aprobarea normativului repartizării venitului pentru anul 2015;
5. Aprobarea companiei de audit și cantumul retribuției;
6. Autentificarea procesului-verbal al adunării generale anuale a acționarilor.

S.A. „Acva-Bălți”**Comunicat informativ privind rezultatele adunării generale anuale ordinare a acționarilor**

Adunarea generală anuală ordinată a acționarilor S.A. „Acva-Bălți” a avut loc la data de 01.06.2015 pe adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 137, cu cvorumul de 81,66% din numărul total de 2074340 acțiuni cu drept de vot.

**AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE
URMĂTOARELE DECIZII:**

1. A fost aprobată darea de seamă a Organului Executiv pentru anul 2014 și direcțiile prioritare de dezvoltare pentru anul 2015.
2. A fost aprobat raportul Comisiei de Cenzori și Consiliului Societății.
3. S-a decis de a se repartiza profitul obținut pe anul 2014 conform normativelor aprobate și de a se întări normativele pentru anul 2015.
4. A fost aprobată încheierea organizației de audit.
5. A fost confirmată firma de audit SRL „AuditCom-CV” care va efectua auditul obligatoriu al Societății în anul 2015 cu aprobarea cantumului retribuției serviciilor ei.
6. A fost ales Consiliul Societății în următoarea compoziție: Rusu Vasile, Sofroni Ludmila, Liuța Maria, Chiriac Ion, Romanciu Boris.

**Spre atenția acționarilor
SA “MUGUREAN”**

Organul Executiv SA “MUGUREAN” anunță acționarii, conform Adunării Generale a acționarilor din 16 mai 2015, a stabilit plata dividendelor pentru trimestrul II, anul 2015 în marime de 12,00 lei pentru fiecare acțiune.

Dividendele vor fi achitate acționarilor începând cu 7 iulie 2015, str. Matei Basarab, 5/1, mun. Chișinău, în fiecare zi de vineri-orele 10,00 – 12,00.

ORGANUL EXECUTIV

Вниманию акционеров АО «Mega Prim»

В соответствии с решением Совета, принятым 27 мая 2015 года, 16 июня 2015 года состоялось повторное годовое общее собрание акционеров АО «Mega Prim» в очной форме по адресу: мун. Кишинэу, ул. Зимбурулуй, 10, Институт труда. На собрании присутствовали акционеры и их представители, владеющие 33,08% от общего количества голосующих акций Общества.

НА СОБРАНИИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫМ БОЛЬШИНСТВОМ ГОЛОСОВ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

- Утвердить отчет о работе совета и деятельности Общества за 2014 год.
- Принять к сведению финансовый отчет Общества за 2014 год, подтвержденный заключениями ревизионной комиссии и аудиторской организации Общества.
- Утвердить отчет ревизионной комиссии Общества за 2014 год.
- Распределить прибыль Общества за 2014 год в общей сумме 211 550 леев следующим образом:
5% направить в резервный капитал; 15,83% направить в фонд материального поощрения работников Общества; 4,73% направить на вознаграждение членов совета Общества, оставшуюся после распределения часть чистой прибыли Общества в размере 157 472,00 лея, что составляет 74,44% оставить не распределенной.
- Утвердить следующие нормативы распределения чистой прибыли Общества на 2015 год:
5% – направить в резервный капитал, 45% – направить на развитие Общества, 50% – направить на выплату дивидендов.
- Утвердить размер оплаты труда членов совета и ревизионной комиссии, утвердить лимит средств, направляемых на покрытие расходов, связанных с деятельностью совета и ревизионной комиссии.
- Утвердить аудиторскую организацию Общества и установить размер оплаты её услуг.

Исполнительный орган АО «Mega Prim»

«Ghidighici-Vin» SA

La 17.04.2015 a fost petrecută adunarea generală anuală a acționarilor «Ghidighici-Vin» SA pe adresa satului Ghidighici, str. A. Mateevici 4, fiind prezente 91,05% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot.

PRIN VOTUL ACTIONARILOR ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR A EXAMINAT ȘI APROBAT:

- Darea de seamă a consiliului, comisiei de cenzori și a organului executiv pentru anul 2014 și direcțiile de activitate pentru anul 2015.
- bilanțul societății și raportul financiar pentru anul 2014.
- normativele de repartizare a profitului net pentru 2015
- reconfirmată decizia adunării generale anuale din 13.06.2014 de inițiere a reorganizării «Ghidighici Vin» SA prin dezmembrare (separare) a patrimoniului.
- A inițiat procedura de reorganizare a «Ghidighici Vin» SA prin dezmembrare (separare) a patrimoniului și transmiterea lui către „Pepr-Com” SRL, și «ScutRom-Vin» SRL.
- raportul de evaluare a activelor «Ghidighici-Vin» SA la preț de piață
- proiectul dezmembrării prin separare a patrimoniului, bilanțul de repartiție și actul de transmitere
- modificări și completări în statutul societății. ales membrii consiliului, comisiei de cenzori și confirmată firma de audit.

Administrator Gastea Ion

Stimați acționari a S.A. „Parcul de Autobuze nr. 1” din Chișinău

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu Hotărârea Consiliului S.A. „PA-1” din Chișinău, pe data de 30 iulie 2015, cu începere de la ora 10.00, va avea loc adunarea generală anuală repetată a acționarilor, pe adresa: mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 31, Colegiul de Transporturi din Chișinău, sala de festivități.

ORDINEA DE ZI:

- Darea de seamă anuală a Consiliului societății, raportul financiar anual al al întreprinderii, darea de seamă a comisiei de cenzori, repartizarea beneficiului pentru anul 2014.
- Aprobarea planului de afaceri pentru anul 2015 și Normativelor de repartizare a beneficiului pentru anul 2015.
- Cu privire la alegerea membrilor consiliului societății
- Confirmarea organizației de audit și stabilirea cantumului retribuirii serviciilor acestora.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE

- Adunarea se desfășoară cu prezența acționarilor;
- Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunare este întocmită la data de 21 aprilie 2015;
- Înregistrarea acționarului sau reprezentantului său se efectuează în baza buletinului de identitate sau a pașaportului;
- În cazul imposibilității de a participa la adunare, acționarul are dreptul de a delega o persoană în baza mandatului perfectat conform Legii privind societățile pe acțiuni, art.57, p.5. Mandatul de participare la adunarea generală se autentifică de notar sau de administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai al acționarului, iar pentru pensionari – de organul de asistență socială de la locul de trai;
- Actionarii pot face cunoștință cu materialele incluse în ordinea de zi a adunării de la data de 20.07.2015, între orele 10.00 și 17.00 în secția cadru a Societății;
- Înregistrarea participanților la adunare se petrece de la 8.30 până la 9.45.

Consiliul S.A. „PA-1” din Chișinău

In atenția acționarilor SA „ITA din Fălești”

La 17 mai 2015 pe adresa or. Fălești str. Ungheni 5 a avut loc adunarea generală a acționarilor SA ITA din Fălești, la care au participat 38 acționari, deținând 1593211 acțiuni, sau 89,6% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

ADUNAREA A APROBAT

- Darea de seamă anuală a consiliului Societății, privind rezultatele economico-financiare pe anul 2014
- Darea de seamă a comisiei de cenzori pe anul 2014
- Componenta nominală a Consiliului Societății – Negura Tatiana, Benea – Popușoi Elina, Guțul Pavel, Iarvoi Tudor, Bejan Nicolae.
- Componenta comisiei de cenzori – Cernavca Domnica, Grusca Valentina, Cernavca Ion.

Director Popușoi Ion

«Ghidighici-Vin» SA

La 13.06.2014 a fost petrecută adunarea generală extraordinară a acționarilor «Ghidighici-Vin» SA pe adresa satului Ghidighici, str. A. Mateevici 4, fiind prezente 96% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot.

Prin votul acționarilor adunarea generală extraordinară a acționarilor a luat decizia de inițiere a reorganizării «Ghidighici Vin» SA prin dezmembrare (separare) a patrimoniului.

“Gara Nord” S.A.

HOTĂRÂRE a Adunării Generale a Acționarilor Societății pe Acțiuni „Gara Nord”

26 mai 2015 mun. Chișinău ora 14:00 str. Calea Moșilor, 2/1, Gara Nord Conform listei acționarilor cu drept de participare și vot la adunarea generală, întocmită la 23.04.2015 de către Registratorul Independent Compania „Registru” SA, numărul acțiunilor nominative plasate constituie 2000 acțiuni (ceea ce reprezintă 100% din nr. total de acțiuni) și nr. acționarilor constituie 2. La ședință s-au înregistrat:

- Republika Moldova/Ministerul Transportului și Infrastructurii Drumurilor, reprezentant – Vasile Răileanu – 1700 acțiuni deținute
- FSP „Extremum”, reprezentant – Valeriu Tarasov – 300 acțiuni deținute

CVORULUM ÎNTRUNIT 100%

Adunarea Generală a Acționarilor Societății pe Acțiuni „Gara Nord” din 26 mai 2015,

A HOTĂRÎT:

- A aproba raportul financiar de activitate a S.C. „Gara Nord” S.A. pentru anul 2014;
- A aproba darea de seamă a Consiliului S.A. „Gara Nord” pentru perioada anului 2014.
- A aproba darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru anul 2014.
- A aproba darea de seamă a Companiei de Audit, pentru anul 2014.
- A repartiza profitul net realizat în anul 2014 după cum urmează: 45% pentru investire la dezvoltarea întreprinderii; 50% pentru plata dividendelor (calculul dividendelor se anexează); 5% pentru remunerarea muncii organelor de conducere, membrilor consiliului societății și a comisiei de cenzori cît și alte remunerări. A aproba normativele de repartizare a profitului net pentru anul 2015 după cum urmează: 45% pentru investire la dezvoltarea întreprinderii; 50% pentru plata dividendelor; 5% pentru remunerarea muncii organelor de conducere, membrilor consiliului societății și a comisiei de cenzori cît și alte remunerări.
- A modifica statutul S.A. „Gara Nord” după cum urmează:
  - a expune în redacție nouă a următoarele articole: Articolul 15, alin. (1), Articolul 15, alin. (2), Articolul 19, alin. (3), Articolul 21, alin. (2), Articolul 21, alin. (6), Articolul 21, alin. (7), Articolul 21, alin. (8), Articolul 21, alin. (9), Articolul 22, Articolul 25, alin. (5), Articolul 27, alin. (4), Articolul 33, alin. (2)
  - a completa statutul S.A. „Gara Nord” cu următoarele articole: Articolul 381 „Auditul”
- A aproba devizul de venituri și cheltuieli a S.A. „Gara Nord” pentru anul 2015;
- A numi în calitate de membri a Comisiei de Cenzori a S.A. „Gara Nord”, pentru o perioadă de 2 ani (2015-2017) următoarele persoane: Prodan Ana, șef interimar al Direcției analiză și reglementări a activelor statului și sectorul financiar, Ministerul Finanțelor; Ion Savitchi, șef DAMEP al MTID; Zinaida Lepădatu, sp. principal al SC al MTID; În calitate de membru de rezervă a Comisiei de Cenzori a S.A. „Gara Nord”, pentru o perioadă de 2 ani (2015-2017) se numește dna Boghiu Alesea, șef al Direcției legislație impozite indirect a DGPFV, Ministerul Finanțelor. A stabili remunerarea pentru membrii comisiei de cenzori în mărime de 3000 lei/lunar.
- A alege membrii Consiliului Societății pe Acțiuni „Gara Nord” pentru perioada 2015 – 2019 (4 ani) următoarele persoane: Vasile Răileanu, șef al Direcției juridice a MTID, președinte consiliului; Susanu Angela, director adjunct al APP, Ministerul Finanțelor; Pașinschi Iurie, șef Direcție managementul resurselor umane a Ministerului Finanțelor; Ambroșii Gheorghe, șef al Direcției transport rutier a MTID; Valeriu Tarasov, administrator FSP „Extremum”. A alege pentru rezerva Consiliului Societății pe Acțiuni „Gara Nord” pentru perioada 2015 – 2019 (4 ani) următoarele persoane: Ion Manolache, consultant principal al DTR a MTID; Petru Bugu, consultant al SAI a MTID. A stabili remunerarea pentru membrii consiliului în mărime de 3000 lei/lunar.
- A imputernici consiliul societății să decidă asupra societății de audit care urmează să efectueze auditul obligatoriu la S.A. „Gara Nord” pe parcursul anului 2015.

Вниманию акционеров АО “Estate Group”

В соответствии с решением Совета от 26.05.2015г. 17 июня 2015г. состоялось очередное повторное общее годовое собрание акционеров АО “Estate Group” в очной форме по адресу: мун. Кишинэу, ул. Зимбурулуй, 10, Институт труда. На собрании присутствовали акционеры и их представители, владеющие 36,52% от общего количества голосующих акций Общества. На собрании квалифицированным большинством голосов

ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

- Утвержден отчет о работе совета и деятельности Общества за 2014 год.
- Принят к сведению финансовый отчет Общества за 2014 год, подтвержденный заключениями ревизионной комиссии и аудиторской организации Общества.
- Утвержден отчет ревизионной комиссии Общества за 2014 год.
- Распределена прибыль Общества за 2014г. в сумме 277243 лея следующим образом: 5% направлены в резервный капитал; 12,45% направлены на развитие Общества; 10,82% направлены в фонд материального поощрения работников; 5,41% направлены на вознаграждение членов совета; 66,32% направлены на выплату дивидендов.
  - (1) дата, на которую составляется список акционеров, имеющих право на получение дивидендов: 17 июня 2015г.;
  - (2) размер дивидендов на одну голосующую акцию Общества: 0,03 лея;
  - (3) форма выплаты дивидендов акционерам:
  - юридическим лицам – перечислением денежных средств на банковский счет;
  - физическими лицам – выплата наличными денежными средствами (выплата производится в офисе Общества);
  - (4) срок выплаты дивидендов: начало выплаты – не позднее 17 сентября 2015г.;
  - окончание выплаты – по истечении 3 лет со дня начала выплаты дивидендов.
- Утверждены нормативы распределения прибыли, которая будет получена Обществом в 2015г.:
  - 5% – в резервный капитал; 20% – в фонд материального поощрения работников;
  - 15% – на развитие Общества; 10% – на вознаграждение членов совета; 50% – на выплату дивидендов.
- Утвержден размер оплаты труда членам совета и ревизионной комиссии Общества, утвержден лимит средств, направляемых на покрытие расходов, связанных с деятельностью совета и ревизионной комиссии.
- Утверждена аудиторская организация Общества и установлен размер оплаты её услуг.

Исполнительный орган
АО “Estate Group”.

ÎN ATENȚIA ACTIONARILOR S.A. „DRUMURI – SOROCĂ”

În conformitate cu Decizia Consiliului SA „Drumuri-Soroca” din 22 iunie 2015 desfășurată cu prezența 100% membri ai Consiliului

- AU FOST APROBATE CU VOTUL UNANIM:
  - Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în valoare de 1 513 200 lei în număr de 151 320 acțiuni calificate ca efectuată prin subscrierea a 100% din numărul acțiunilor anunțate spre plasare prin emisiune închisă.
  - Lista subscritorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
  - Modificări la statutul societății în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni.

Противоречивая динамика:
переводы падают,
граждане продают
все больше валюты

3

Интервью и.о. главы
Генерального управления по
надзору в страховании при
НКФР Светланы Лупашку

4

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.25 (595)
Среда, 24 июня 2015 г.

Цена 5 леев

Небанковский финансовый рынок: динамика развития и ожидания

Небанковский финансовый рынок развивался в прошлом году сложно. Наиболее динамичными оказались микрофинансовые организации, чьи кредиты и займы выросли более чем на 45%. Судо-сберегательные ассоциации зарегистрировали рост на 22,2% сберегательных вкладов членов и увеличение на 17,8% кредитов и займов.

Отчет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), представленный на прошлой неделе, указывает, что рынок страхования не так динамичен, как в прошлые годы, и находится на уровне начисленных премий в размере 1,2 миллиарда леев. На рынке ценных бумаг зарегистрировано снижение общего числа эмиссий ценных бумаг, наряду с ростом объемов эмиссий более чем на 31%. Иностранные инвестиции на молдавский рынок ценных бумаг выросли на 72,2% в 2014 году, против показателя предыдущего года, до 843 миллионов леев.

Юрий Филип,
вице-председатель НКФР:

**Комиссия
занимается
тремя секторами
небанковского
финансового рынка**

Комиссия занимается тремя секторами небанковского финансового рынка, а именно рынком страхования, рынком капитала и сектором по микрофинансированию. Банковский сектор входит в компетенцию НКФР в той мере, в какой банки выступают как ак-

ционерные общества или профессиональные участники рынка капитала.

Что касается рынка ценных бумаг, то наблюдалось небольшое снижение развития вторичного рынка, сделки в 2014 году снизились с 1 миллиарда 700 миллионов до 1 миллиарда 300 миллионов, но если вспомнить динамику 2005 года, можно увидеть довольно рискованное положение. Прошлый год был на уровне 2012 года, годом ранее динамика рынка демонстрировала впечатляющий рост, а в 2010 году наблюдался резкий спад. Более

стабильная тенденция наблюдается между 2005 и 2008 годами. Объяснением тому может стать тот факт, что мы еще находились в постприватизационном периоде, когда происходила концентрация капитала, прав собственности, наблюдалась выраженная тенденция роста объемов сделок. После чего начались колебания, которые, на первый взгляд, нелогичны.

На рынке страхования в 2014 году наблюдался незначительный рост начисленных брутто-премий. Зато значительно вырос объем выплаченных возмещений. Надо

полагать, что такая динамика обусловлена ростом стоимости труда, запчастей, отсюда и увеличение объема возмещений.

В первом квартале этого года подтвердилось снижение на рынке на 1 процент за первые три месяца. Это результат экономической ситуации в стране в целом.

В третьем секторе, секторе небанковского кредитования, есть две составные части – во-первых, ссудо-сберегательные ассоциации и, во-вторых, организации по ми-

Продолжение на стр.2.

Вниманию профучастников финансового рынка и заинтересованных лиц!

На сайте газеты Capital Market появилась новая опция для упрощения поиска информации, опубликованной эмитентами (годовые отчеты, объявления). В категории «Объявления» (верхнее меню сайта) появился дополнительный фильтр. Посетитель, введя наименование интересующей организации, получает список номеров газеты, где была опубликована информация данного эмитента. Открыв ссылку, найдете номер страницы и тип публикации (годовой отчет, объявление).

Нацбанк Молдовы определится с дальнейшей судьбой Banca de Economii и других проблемных банков после переговоров нового правительства с экспертами МВФ

Об этом заявил первый вице-президент НБМ Марин Молошаг, отвечая на вопросы журналистов в ходе проведенной на прошлой неделе пресс-конференции. Он отметил, что Нацбанк принял к сведению высказанную некоторыми политиками идею о национализации Banca de Economii, и готов к любому развитию событий.

В то же время, как подчеркнул Марин Молошаг, Нацбанк ожидает скорейшего формирования нового правительства и приглашения им для переговоров в страну миссии МВФ. По словам первого вице-президента НБМ, заключение новой программы сотрудничества с МВФ и возобновление активных дискуссий с другими партнерами по развитию будет лучшим решением для развития Молдовы. По его словам, в ходе этих дискуссий и планируется достичь договоренности о судьбе трех проблемных банков,

в отношении которых НБМ ввел ранее специальное управление.

Марин Молошаг сказал, что с экономической точки зрения, ликвидация Banca de Economii – более приемлемый и дешевый вариант, чем его национализация. В то же время, по его словам, многое зависит и от порядка проведения национализации. Кроме того, как отметил Марин Молошаг, учитывая статус Banca de Economii, необходимо рассматривать этот вопрос всесторонне, а не только с экономической точки зрения.

По его словам, введя недавно специальный надзор в отношении Moldova-Agroindbank, Victoriabank и Moldindconbank, НБМ следит за ситуацией в них, имеет ежедневный доступ к необходимой информации, и особое внимание уделяет структуре акционеров и управляющих банков. Сами банки работают в нормальном режиме.

InfoMarket

Курс валют
на 24.06.2015

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	19.0384
EUR	1	21.5943
UAH	1	0.8743
RON	1	4.8162
RUB	1	0.3541

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Вниманию читателей!

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpressa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Небанковский финансовый рынок: динамика развития и ожидания

Продолжение. Начало на стр. 1.

крофинансированию. Наблюдается тенденция роста в секторе ссудо-сберегательных ассоциаций, правда, умеренного. Рост обусловлен тем, что все больше людей вовлекается в сферу деятельности ассоциаций, относительно доступных, особенно в сельской местности. К тому же, ключевым моментом в деятельности этих организаций является то, что эти отношения по займу строятся на доверии. Если в банковской сфере работает инструмент залога, различных гарантий, то в ссудо-сберегательных ассоциациях отталкиваются от идеи доверия, так как в них участвуют только члены этих организаций.

Отмечается довольно заметный рост организаций по микрофинансированию. Эта форма кредитования, несмотря на не самое удачное в прошлом году экономическое положение в стране, добилась впечатляющих результатов. Кроме роста кредитного портфеля примерно до 2,5 миллиарда леев, значительно выросло и число организаций, занимающихся этим видом деятельности. Сейчас их насчитывается около 100. НКФР проводит мониторинг среди них, но не осуществляет надзора и не выдает разрешения.

Комиссия также занимается регулированием. Основной упор был сделан на внедрение нового законодательства рынка капитала. В 2014 году было утверждено 9 нормативных актов, положений. К сожалению, не удалось рассмотреть в парламенте законопроект о Национальном гарантитном фонде страхования. Документ много лет лежит в парламенте, претерпел массу изменений и вариантов. Этот Фонд необходим, так как клиенты могут пострадать из-за банкротства компаний. Еще с 2012 года в парламенте на рассмотрении находится Закон о небанковских финансовых организациях, который должен регулировать деятельность всех небанковских кредитных учреждений.

**Нина Доска,
вице-председатель НКФР:**
**2014 год был
переходным**

Есть два основных показателя, говорящих об уровне развития рынка ценных бумаг: уровень эмиссий или инвестиций, привлеченных при их помощи, и объем сделок.

Если сравнить показатели с 2002 по 2014 год, то можно заметить, что результаты прошлого года среди всех результатов за эти 12 лет находятся на четвертом месте и по объему эмиссий, и по объему сделок. О чем говорят эти показатели? В те годы, когда объем сделок превысил миллиард леев, на вторичном рынке происходила покупка пакетов акций государства. В прошлом году, например, государство продало свой пакет акций в АО «Farmacos», это стало одной из самых крупных по объему сделок.

2014 год был для нас переходным – от законодательства о рынке ценных бумаг к законодательству о рынке капитала. Управление, отвечающее за надзор, занималось, в частности, разработкой подзаконных актов к этому Закону о рынке капитала. Семь актов уже зарегистрировано в министерстве юстиции, еще 15 находятся на стадии доработки согласно замечаниям, полученным от участников рынка. Что касается инфраструктуры рынка капитала, мы старались сохранить ее, я имею в виду, что у нас есть фондовая биржа, есть депозитарий ценных бумаг, есть инвестиционные общества, эмитенты ценных бумаг. Надеемся, что с созданием нового законодательства создаются предпосылки, необходимые для появления крупных инвесторов. Большинство профессиональных участников рынка ценных бумаг соответствуют новому законодательству, которое устанавливает более высокие пруденциальные и внепруденциальные требования.

РОСТ НА 72% ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ЦЕННЫЕ БУМАГИ

Иностранные инвестиции, привлеченные при помощи эмиссий ценных бумаг, выросли на 72,2% в 2014 году, по сравнению с предыдущим годом, до 843 миллионов леев. Таковы данные Отчета Национальной комиссии по финансовому рынку.

«В увеличении уставного капитала в основном участвовали существующие акционеры», – отметила Нина Доска, вице-председатель НКФР, упомянувшая, например, инвестицию Moldcell. Если в 2013 году самые крупные инвестиции в ценные бумаги на первичном рынке провели инвесторы из Италии, Кипра, Великобритании и Германии, то в 2014 году в эмиссии акций в основном вложились бизнесмены из Голландии, Румынии, Италии, Австрии и Ирака, сообщает НКФР.

Сложно прогнозировать иностранные инвестиции в ценные бумаги в этом году. Все непредсказуемо, будет зависеть от бизнес-планов инвесторов и их желания развивать компании.

ло, составив в 2014 году 37 тысяч человек. Около 15% активного населения пользуется услугами микрофинансовых организаций. Важно, что эти услуги популярны среди людей.

Сегмент ссудо-сберегательных ассоциаций в прошлом и предыдущие годы рос качественно и количественно. Объем активов ассоциаций увеличился на 20%, до 484 миллионов леев. Объем сделок увеличился более чем на 22%, а сумма выданных ассоциациями займов выросла более чем на 23%. Выросло количество микрофинансовых организаций, а также их портфели.

РОСТ ДОХОДОВ ОТ «ЗЕЛЕНОЙ КАРТЫ», НЕСМОТРЯ НА РЕЗКОЕ СОКРАЩЕНИЕ ЧИСЛА ВЫДАННЫХ ПОЛИСОВ

Страхование «Зеленая карта» выросло в 2014 году более чем на 8%, до 263,4 миллиона леев, несмотря на значительное снижение числа выданных полисов.

«С либерализацией визового режима было естественным ожидать массового роста заявок на страхование «Зеленая карта». Но что говорят показатели? В 2012 году было выдано 273 тысячи полисов, в 2013 году – уже 287 тысяч. Есть рост. А в 2014 году заметно резкое снижение числа полисов – 213 тысяч», – сообщил Юрий Филип, вице-председатель НКФР.

В то же время поступления от продажи полисов «Зеленой карты» в 2012 году составили 212 миллионов леев, в 2014 – 242 миллиона, а в прошлом выросли до 263 миллионов. Это несмотря на падение цены после вступления в силу решения НКФР, «после многих судебных разбирательств».

«Большое количество полисов обусловлено множеством поездок в бывшие советские республики, число которых в 2014 году резко сократилось. Зато выросло число поездок в Европу, в так называемую III зону, где цены выше», – объяснил Юрий Филип.

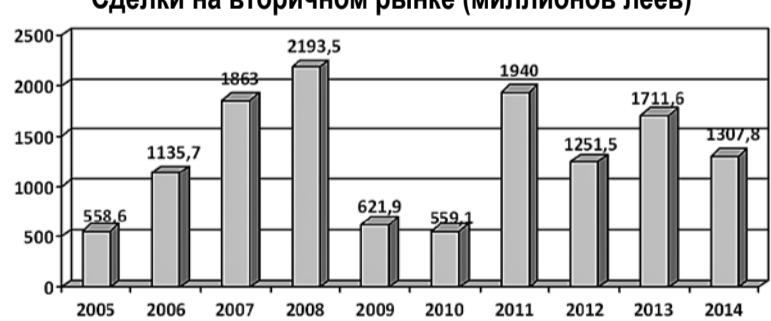
Что касается отложенного Советом бюро «Зеленая карта» до октября 2015 года решения о праве Молдовы продавать страховые полисы «Зеленая карта», Юрий Филип отметил, что «в целом ситуация двигается в положительном направлении, но пока Совет в Брюсселе не уверен, что эти положительные перемены необратимы и что не будет возврата к ситуации конца 2014 – начала 2015 года».

«Риск, что Республику Молдова лишат членства в системе «Зеленая карта», сохраняется, вопрос отложен», – отметил вице-председатель НКФР.

Влад БЕРКУ

Сделки на вторичном рынке (миллионов леев)

РОСТ НА 72% ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ЦЕННЫЕ БУМАГИ

Иностранные инвестиции, привлеченные при помощи эмиссий ценных бумаг, выросли на 72,2% в 2014 году, по сравнению с предыдущим годом, до 843 миллионов леев. Таковы данные Отчета Национальной комиссии по финансовому рынку.

«В увеличении уставного капитала в основном участвовали существующие акционеры», – отметила Нина Доска, вице-председатель НКФР, упомянувшая, например, инвестицию Moldcell. Если в 2013 году самые крупные инвестиции в ценные бумаги на первичном рынке провели инвесторы из Италии, Кипра, Великобритании и Германии, то в 2014 году в эмиссии акций в основном вложились бизнесмены из Голландии, Румынии, Италии, Австрии и Ирака, сообщает НКФР.

Сложно прогнозировать иностранные инвестиции в ценные бумаги в этом году. Все непредсказуемо, будет зависеть от бизнес-планов инвесторов и их желания развивать компании.

Динамика деятельности по микрофинансированию
(миллионов леев)

Показатели	2013			2014		
	CCA	OM	Всего	CCA	OM	Всего
Выданные займы	331,9	1897,0	2228,9	409,3	2427,5	2836,8
Всего активов	403,9	2509,4	2913,3	483,9	3318,9	3802,8
Чистая прибыль	19,6	197,2	216,8	20,5	277,6	298,1

Примечание: CCA – ссудо-сберегательные ассоциации; OM – организации по микрофинансированию.

Противоречивая динамика: переводы падают, граждане продают все больше валюты

Чистое предложение иностранных валют со стороны физических лиц в мае 2015 года составило 163,6 миллиона долларов и покрыло чистый спрос на иностранную валюту со стороны юридических лиц (125,3 миллиона долларов) на 130,6%.

За месяц предложение валюты со стороны физических лиц увеличилось на 26,4%, тогда как спрос со стороны экономических агентов сократился на 6,4%.

В мае средний обменный курс национальной валюты к доллару США составил 17,9505, укрепившись на 0,3% в сравнении с предыдущим месяцем.

В валютной структуре покупок/продаж иностранных валют физических лиц наибольшая доля принадлежит евро (52,5% и 54,1% соответственно), затем следуют доллар США (26,7% и 35,4% соответственно) и российский рубль (18,7% и 5,9% соответственно).

Объем сделок по купле-продаже иностранной валюты за молдавские леи на внутреннем наличном валютном рынке Молдовы в мае 2015 г. составил \$278,8 млн, увеличившись на 1,8% в сравнении с предыдущим месяцем.

По данным Нацбанка Молдовы, при этом объем покупки валюты в обменных кассах вырос в мае на 7,8% – до \$215,1 млн (в эквиваленте), а объем продаж сократился на 14,3% – до \$63,7 млн. При этом оборот сделок с евро составил \$150,5 млн, увеличившись на 5,2% в сравнении с предыдущим месяцем. Однако если объем покупки евро повысился на 14,8% – до \$115,9 млн, то объем продаж уменьшился на 17,8% – до \$34,6 млн.

Такая же тенденция была отмечена и по сделкам с долларом. Так, общий объем сделок с долларом США увеличился на 4,5% – до \$75,7 млн за счет роста объема покупки долларов на 12,7% – до \$56,9 млн, поскольку по объему продаж был отмечен спад на 11,9% – до \$22,2 млн.

Объем сделок с российским рублем в мае 2015 г. составил \$41,4 млн, снизившись на 12,3% в сравнении с предыдущим месяцем. При этом уменьшились как объем покупки российских рублей – на 13% – до \$37,5 млн, так и объем продаж – на 4,9% – до \$3,9 млн.

Объем сделок с румынским леем был равен \$2,9 млн, и он не изменился в сравнении с предыдущим месяцем. На прежнем уровне остались также объемы покупки и продаж румынского лея, составившие \$1,5 млн и \$1,4 млн соответственно. Такая же тенденция была отмечена в мае и по сделкам с украинской гривней, у которой также сохранились показатели прошлого месяца. Так, объем сделок с украинской гривной в мае 2015 г. составил \$0,6 млн, как и месяцем ранее, а объемы покупки и продаж украинской гривны сложились в сумме по \$0,3 млн.

В мае 2015 г. доля сделок с

долларом в обменно-валютных кассах Молдовы увеличилась, в сравнении с предыдущим месяцем, на 0,8 процентного пункта – до 28,4%, с евро – выросла на 1,7 п. п. – до 54%, с российским рублем – сократилась на 2,3 п. п. – до 14,9%. Доля сделок с румынским леем уменьшилась на 0,1 п. п. – до 1%, а с украинской гривной – осталась на прежнем уровне – 0,2%.

Ситуация на валютном рынке Молдовы в мае этого года существенно улучшилась, граждане страны более активно продавали валюту, и в итоге ее предложение на рынке превысило спрос на нее со стороны экономических агентов почти на треть. По данным Нацбанка Молдовы, в частности, в мае 2015 г., по сравнению с предыдущим месяцем текущего года, чистый спрос экономических агентов на иностранную валюту сократился на \$8,5 млн (-6,4%) – до \$125,3 млн, в то же время чистое ее предложение от физических лиц выросло на \$34,2 млн (+26,4%) – до \$163,6 млн.

Объем денежных переводов из-за рубежа в пользу физических лиц через молдавские банки сократился в апреле более чем на 36% по сравнению с аналогичным периодом 2014 года. Это самое значительное снижение, зарегистрированное за последние годы.

Нацбанк объявил, что физические лица (резиденты и нерезиденты) получили в апреле около \$95,6 млн, что на \$54 млн меньше, чем за соответствующий период прошлого года. Разрыв, по сравнению с предыдущим годом, неуклонно растет в последние месяцы. По данным Центрального банка страны, в январе и феврале поступление денег по каналу денежных переводов через банковскую систему Республики Молдова было примерно на четверть ниже, чем за тот же период прошлого года, а в марте приток трансфертов снизился на 26%.

За четыре месяца через молдавские банки перечислена сумма, эквивалентная \$338 млн. Это самый низкий уровень за последние пять лет; данная цифра сопоставима с зафиксированной в первый год после кризиса 2008–2009 годов.

Около 25% потребления населения финансируется за счет денежных переводов из-за рубежа, отмечает Национальный банк Молдовы.

Экономисты объясняют низкий спрос на иностранную валюту со стороны экономических агентов и сокращением импорта энергоресурсов в течение лета, но, по их мнению, в холодное время года увеличивается спрос на иностранную валюту в то время как начинается оплата поставщикам за импортируемую энергию. Это может оказывать давление на валюту, если ситуация не будет восстанавливаться.

В настоящее время уже отмечается девальвация лея, но речь идет не об экономических факторах, как полагает вице-президент НБМ Марин Молошаг, а об отставке правительства Габурича. Уход правительства создал напряженную ситуацию на валют-

ном рынке, подпитывая его неопределенностью на фоне отмены визита миссии МВФ в Молдову, проблем в банковской системе, в Banca de Economii, Banca Socială и Unibank, которые находятся под специальным управлением Национального банка после того, как были ограблены на 1 млрд долларов США.

«С точки зрения фундаментальных экономических факторов, мы не видим причин для скачков на валютном рынке в ближайшее время. По нашему мнению, на ситуацию на рынке в последние дни влияют другие факторы. Это отставка правительства, дискуссии о положении дел в банковском секторе, отмена визита миссии МВФ», – сказал вице-президент НБМ Марин Молошаг.

Говоря о ситуации в трех банках, находящихся под специальным управлением, Марин Молошаг заявил, что вкладчики могут в любой момент снять деньги со счетов.

«Действительно, был период, когда физические лица забирали свои вклады до окончания срока погашения. Сейчас ситуация спокойная. Физические лица дожидаются окончания срока депозита, и только после этого снимают деньги, получая положенные проценты».

Нацбанк подтвердил свое отношение к возможной национализации Banca de Economii. По мнению руководства НБМ, ликвидация финансового учреждения обойдется стране дешевле.

Как отметил первый вице-президент НБМ, при этом ситуация в последнее время успокоилась. Banca de Economii возвращает вкладчикам деньги из кредита в сумме 800 млн леев, полученного от НБМ в конце мая.

Говоря о трех крупнейших банках страны – Moldova-Agroindbank, Victoriabank и Moldindconbank, в отношении которых НБМ ввел ранее спецнадзор, Молошаг сказал, что эти банки также работают в обычном режиме, Центробанк следит за ситуацией в них, имея ежедневный доступ к необходимой информации. Особое внимание уделяется структуре акционеров и управляющих банков. Как отметил Молошаг, при этом не наблюдается существенных изменений в поведении как банков, так и вкладчиков. Вкладчики и юридические лица ведут себя обычно, без отклонений, как в этих трех банках, так и на банковском рынке в целом.

Независимый аналитический центр «Expert Grup» обращает внимание, что тенденция системного обесценивания лея вызвана рядом факторов – снижением объема переводов в долларах и евро, снижением экспортата в страны СНГ. Для улучшения экономической ситуации и стабилизации курса молдавского лея Expert-Grup рекомендует властям срочно провести переговоры с МВФ и подписать соглашение, это заметно успокоит деловой климат, упростит отношения с внешними донорами и получение внешних займов для Республики Молдова.

Виктор УРСУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Обзор майских биржевых сделок

В мае структуру биржевых сделок сформировали только сделки по продаже акций публичной собственности государства. В период с 19 по 22 мая 2015 года на Фондовой бирже Молдовы проходил аукцион по продаже акций публичной собственности, инициатором которого выступил Агентство публичной собственности. Продажа акций публичной собственности проходила посредством аукциона с молотка (голосовые торги). Форма проведения аукциона – продажа акций единными пакетами посредством голосовых торгов, что обеспечивает принцип публичности, прозрачности и равенства всех участников.

К продаже предлагались пакеты акций 24 акционерных обществ разных отраслей экономики, у 11 из них пакет превышал 50% от уставного капитала. По результатам аукциона были проданы пакеты акций 2 эмитентов с общим объемом продаж 56 404,40 лея:

АО Inlac – 1,49% акций по цене 0,70 лея за акцию;

АО Carmez – 0,02% акций по цене 18,00 леев за акцию.

Список ценных бумаг, допущенных на регулируемый рынок к концу мая, состоял из 48 акционерных обществ.

Более детальную информацию о спросе и предложении, о рыночных ценах, о статистике биржевых торгов, а также список брокерских компаний вы можете найти на сайте Фондовой биржи Молдовы (www.moldse.md) или по тел. 022-27-54-20.

Информация о торгах публикуется еженедельно в газете Capital Market, ежемесячно в информационном бюллетене биржи Bursa de Valori a Moldovei (подписной индекс Poșta Moldovei – 31882).

Фондовая биржа Молдовы

ЕС может последовать примеру МВФ и ВБ и приостановить финансирование Молдовы

Европейский союз рассматривает возможность приостановки помощи Молдове в связи с проблемами в правительстве страны. Об этом рассказал журналистам депутат Европарламента Петрас Ауштревичюс (группа либеральных партий, Литва).

«Международный валютный фонд и Всемирный банк уже заявили о приостановке своих программ. ЕС также рассматривает возможность приостановки помощи», – сказал Ауштревичюс. По его словам, нынешняя ситуация в правительстве страны сложилась не без помощи Кремля. «Думаю, Россия сделала очень большие и своевременные инвестиции», – сказал евродепутат.

Миссия МВФ отменила свой визит в Молдову, который планировала осуществить 17 июня. Как сообщили в представительстве МВФ в Молдове, в связи с отставкой премьер-министра Кирилла Габурича в минувшую пятницу и ограниченными полномочиями действующего Кабмина, у миссии нет партнера для переговоров. Глава представительства Всемирного банка (ВБ) в РМ Алекс Кремер объяснил, почему ВБ не выделяет Молдове \$45 млн, зарезервированных для поддержки бюджета страны в 2015 году. По словам Кремера, было бы «нелогично и безответственно» предоставить Молдове эти деньги, пока существует риск того, что еще более крупные суммы государственных средств будут разворованы вследствие мошенничества и коррупции в банковском секторе.

Неожиданный рост

Экономический рост Молдовы составил 4,7% за три месяца 2015 года. Специалисты прогнозируют сокращение ВВП страны в этом году на 0,2%. На 4,7% выросла экономика Молдовы за первые три месяца 2015 года. Такие цифры приводит Национальное бюро статистики.

Таким образом, показатель ВВП повысился на 24,4 миллиарда леев. Росту способствовали все отрасли экономики. Наибольший прирост зарегистрирован в области финансового сектора.

Впрочем, специалисты прогнозируют сокращение ВВП страны в этом году на 0,2%.

Светлана Лупашку: «RCA Data позволяет объективно оценить поведение водителей, предоставив им скидки на страховые премии»

**Эксклюзивное интервью
и. о. главы Генерального
управления по надзору
в страховании при
Национальной комиссии по
финансовому рынку (НКФР)
Светланы Лупашку газете
Capital Market.**

– С 20 мая этого года в Молдове действует новая система бонус-малус при ОСАГО. Как отразится новая система на водителях?

– Система скидок и надбавок страховой премии (бонус-малус) применяется в случае заключения договоров внутреннего обязательного страхования автогражданской ответственности со сроком действия 1 год для автотранспортных средств, зарегистрированных в Республике Молдова. Новая система предназначена для предоставления скидок по премиям для дисциплинированных водителей, и надбавок для тех, кто стал виновником дорожных происшествий.

– Сколько классов и коэффициентов бонус-малус предусматривает система? При включении в систему, какой класс присваивается водителю, и какой коэффициент бонус-малус он получает?

– Система содержит 18 классов, при первом заключении договора ОСАГО водитель или владелец автотранспортного средства получает 7 класс и соответственно коэффициент 1. Другими словами, лицо, у которого нет истории страхования и ущерба до заключения первого договора, оплатит полную стоимость страховой премии, согласно установленным объемам.

– Механизм бонус-малус предусматривает, что обработка заявления, договора и полиса/сертификата ОСАГО осуществляется в режиме онлайн посредством Государственной информационной системы в области обязательного страхования автогражданской ответственности RCA Data, которая работает уже два года. Кроме исключения человеческого фактора, какие еще преимущества предлагает взаимодействие двух систем – RCA Data и механизма бонус-малус?

– На самом деле, именно необходимость внедрения Положения о применении системы бонус-малус при обязательном страховании автогражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортными средствами (в новой редакции) объясняется вводом в работу системы Государственной информационной системы в области обязательного страхования автогражданской ответственности. То есть накопление в базах данных истории ущерба страхователей и пользователей. Нормативные акты в сфере страхования требуют этого в обязательном порядке. Действие этого механизма в автоматизированном режиме позволяет дать объективную оценку поведению водителей во время использования автомобилей и соответственно применить скидку или надбавку страховой премии.

Кроме того, этот режим исключает антисоревную практику,

Недавно начал работу сервис интерактивной проверки действительности страховых полисов gca.cnpf.md. Каждый пользователь может проверить действительность полисов обязательного страхования ОСАГО и «Зеленая карта».

когда дают скидки на премии за счет системы бонус-малус, и риск, что владелец автомобиля погоняется за другим страховщиком из-за низкой цены, так как система RCA Data предлагает одинаковые цены для всех страховых компаний.

Таким образом, метод отбора гражданами или экономическими агентами страховщика для ОСАГО будет основан на иных принципах, чем скидка на страховую премию, лишенная всяких правовых оснований.

Хочу отметить, что согласно новым нормам, застрахованное лицо освобождается от обязанности запрашивать у прежнего страховщика информацию о страховых случаях по договорам страхования. Более того, при заключении нового договора по заявлению потенциального страхователя система дает информацию об истории ущерба, что лежит в основании аргументов за повышение или понижение страховой премии.

– Сколько стоит автоматизированная система RCA Data, и кто отвечает за ее управление?

– Расходы на Государственную информационную систему RCA Data установлены на основе договора купли услуг по содержанию и модернизации системы, заключенного между Национальной комиссией по финансовому рынку и экономическим агентом, специализирующимся в этой сфере. Согласно Закону об ОСАГО и Технической концепции Государственной информационной системы, НКФР выступает как владелец, обеспечивающий внедрение, функционирование, развитие и управление системой.

– С внедрением системы RCA Data с 1 февраля 2013 года запрещено составление и выдача страхователям договоров и полисов страхования ОСАГО вне данной системы. В этих условиях можно ли говорить о снижении случаев мошенничества, связанных с за-

ключением договоров страхования? Существует ли статистика о росте числа застрахованных автомобилей, снижении дел об ущербе и о мошенничестве?

– К сожалению, феномен «мошенничества» в системе страхования сохраняется. Несмотря на работу информационной системы, являются случаи недействительности страховых полисов и в ОСАГО, и в «Зеленой карте». НКФР в пределах своих полномочий предпринимает меры для обеспечения доступа органов, занимающихся проверкой ОСАГО, к некоторым данным Государственной информационной системы RCA Data.

Одновременно мы сотрудничаем с правоохранительными органами в деле борьбы с этим явлением. Хочу отметить, что НКФР предложила законопроект о внесении изменений и дополнений в Закон 414/2006, где подтверждают контрольные полномочия в сфере страхования сотрудников Национального инспектората по патрулированию и Пограничной полиции, основанных на обмене данных между государственными информационными системами. Ведь контроль за тем, владеют ли участники дорожного движения полисами ОСАГО, является важным элементом адекватного функционирования механизма защиты путем страхования, учитывая работу на национальном уровне единой информационной системы в сфере страхования ОСАГО.

Не в последнюю очередь надо напомнить, что недавно начал работу сервис интерактивной проверки действительности страховых полисов gca.cnpf.md. При помощи службы каждый пользователь может проверить подлинность защиты путем страхования гражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортным средством.

– Может ли применение системы бонус-малус привести к подо-

– По требованию страхователей или потенциальных страхователей страховщик обязан предоставить информацию об историях ущерба данных лиц и лиц, указанных в договоре страхования как допущенные к пользованию автотранспортным средством, по которым были выплачены страховые возмещения, в соответствии с базой данных Государственной информационной системы в области обязательного страхования автогражданской ответственности.

– Могут ли владельцы автомобилей опротестовать данные в RCA Data, если не согласны с коэффициентом бонус/малус? Каким образом?

– Государственная информационная система в области обязательного страхования автогражданской ответственности RCA Data представляет собой совокупность средств программного обеспечения, hardware, информационных, организационных, систем передачи данных, технологий их использования, правовых норм и инфраструктуры, предназначенных для информационной поддержки деятельности государственных органов.

В результате работы системы образуется единый информационный ресурс этих органов по стране. Этот ресурс является составной частью Государственных информационных ресурсов Республики Молдова в сегменте «Управление и государственный контроль». Таким образом, данные, генерированные системой, исключают любые технические ошибки. То есть информация из баз данных предоставляется страховщиками. Страховщики и/или перестраховщики несут ответственность за правильность и достоверность данных, включенных в базы данных Государственной информационной системы в области обязательного страхования автогражданской ответственности на основании действующего законодательства. Потребители страховых услуг вправе опротестовать их в порядке, установленном законом.

– Государственная информационная система в области обязательного страхования автогражданской ответственности RCA Data открывает доступ к программе органам внутренних дел в целях проверки фактов владения страхованием ОСАГО. Значит ли это, что владельцы автомобилей могут подтвердить онлайн наличие полиса страхования ОСАГО без физического присутствия?

– Это дело будущего. В условиях нынешнего законодательства договор страхования подтверждает наличие страхования ОСАГО. Заключение договора подтверждается полисом страхования ОСАГО или страховым сертификатом «Зеленая карта».

Кроме того, международная практика и практика внутри страны требует разработки механизма, который исключил бы обязанность страхователей доказывать владение полисом страхования ОСАГО в бумажном варианте.

Беседовала
Лилия АЛКАЗЭ

Когда начнется экспорт Молдовы на рынок России

Делегация экспертов Роспотребнадзора будет находиться в Молдове в период с 22 по 24 июня и проведет инспекцию на предприятиях консервной отрасли, планирующих поставлять свои плодовоощные консервы на российский рынок. Об этом говорится в письме, которое посольство Российской Федерации в Молдове направило Министерству иностранных дел и европейской интеграции Республики Молдова. Визит экспертов Роспотребнадзора осуществляется по договоренности с Минсельхозом Молдовы в целях ознакомления с работой молдавских предприятий по производству консервированной плодовоощной продукции.

В Кишиневе делегация Роспотребнадзора планирует провести встречи с членами профильной парламентской комиссии по сельскому хозяйству и пищевой промышленности, руководством и специалистами министерства сельского хозяйства и пищевой промышленности и Национального агентства по безопасности пищевых продуктов. Российские эксперты посетят предприятия, планирующие поставки плодовоощной консервной продукции в Россию, включая предприятия из Гагаузской автономии.

Глава Минсельхоза Молдовы Ион Сула заявил, что российским экспертам будут представлены образцы молдавской консервной продукции, и они смогут убедиться в том, что она соответствует всем нормам и стандартам качества и безопасности, отметив, что Молдова надеется на возобновление ее поставок в Россию. При этом Молдова выступает за обеспечение доступа на российский рынок всех ее предприятий, соблюдающих фитосанитарные и ветеринарные нормы и стандарты качества.

Ранее Роспотребнадзор заявлял, что вскоре может принять решение о возобновлении поставок в Россию молдавских плодовоощных консервов и другой пищевой продукции. Говорилось о том, что эксперты Роспотребнадзора проводят оценку документов по обеспечению качества и безопасности консервированной плодовоощной продукции, представленной производителями Молдовы, такими как АО «Альфа-Нистру», Фирма «Илиада-Плюс» ООО и АО «Натур Браво». Проводились консультации по вопросу поставок в Россию и пищевой продукции из Гагаузии.

В конце мая делегация Роспотребнадзора побывала в Кишиневе, тогда это вызвало большие надежды. Официально говорилось, что Москва может возобновить экспорт черешни, сливы и персиков из Молдовы. Переговоры велись по просьбе молдавской стороны, заинтересованной в таких поставках. «Они могут быть разрешены только после проверки российскими экспертами деятельности Национального агентства по безопасности продуктов питания», – сообщила Юлия Швабускене, заместитель директора Роспотребнадзора представителям Национального агентства.

И РОСПОТРЕБНАДЗОР ОБЕЩАЕТ...

Федеральная служба по надзору в сфере защиты прав потребителей Российской Федерации еще в начале июня заявила, что намерена отменить запрет для двух винодельческих компаний Молдовы, качество и безопасность продукции которых остаются на стабильно высоком уровне. Возобновление экспорта пройдет в два этапа, после того как предприятия представят образцы продукции на экспертизу, отобранные Роспотребнадзором.

Это не в первый раз, когда орган фитосанитарного надзора Москвы обеща-

ет снять запрет на экспорт молдавской продукции. Но пока дело ограничивается проверками и оптимистичными заявлениями. Группа экспертов приезжает в Кишинев, проверяет несколько компаний, уезжает без заявлений. Затем объявляется, что вина не соответствуют стандартам безопасности и качества.

После введения запрета 10 сентября 2013 года предпринимались попытки возобновить экспорт, но все они окончились безрезультатно. Это какой-то порочный круг, Роспотребнадзор заявляет, что вопрос постепенной отмены экспортата молдавских вин на российский рынок будет поставлен только тогда, когда молдавская сторона обеспечит безопасность продукции, а Кишинев заявляет, что виноделия Молдовы соответствуют условиям санитарной инспекции РФ и представили все требуемые материалы.

У каких компаний есть шанс возобновить экспорт? Речь идет о компании Imperial-Vin из Кантемира, располагающей холодильным складом, рассчитанным на 1000 тонн сельхозпродукции, и коммерческими филиалами в Москве, Санкт-Петербурге. Холдинг экспортирует в год 5 млн бутылок в Россию, Украину, Казахстан, Таджикистан, Китай, США, Латвию, Литву, Эстонию, Германию, Польшу, Чехию, Англию, Румынию. Второй компанией является Mold Nord из Фалешт, производящей плодово-ягодные вина, а также водку. Ее история на рынке насчитывает более 50 лет, в компании работает команда профессионалов.

С другой стороны, российская инспекция сообщает, что продолжит импорт из Приднестровья и Гагаузии, чья продукция полностью соответствует стандартам качества и безопасности. В январе-мае 2015 года из Гагаузии и Приднестровья в Российскую Федерацию было поставлено 445 партий вина или 4,8 миллиона литров.

ЧТО ГОВОРЯТ ЭКСПЕРТЫ?

«Ничего странного нет в том, что Гагаузия добилась успеха в этом вопросе. Автономия выступала и выступает за сбалансированные отношения и с Западом, и с Востоком, там болезненно отреагировали на охлаждение отношений между Молдовой и Россией. Они самостоятельно принялись решать проблему своих производителей по экспортну на рынок России», – считает заместитель директора Института стратегических исследований Елена Горелова.

По ее словам, руководство Молдовы должно смириться с тем, что на Востоке «создано и расширяется Евроазиатское экономическое сообщество, которое по форме организации похоже на Европейский союз».

«В обоих союзах многие полномочия в сфере внешней торговли и других секторов переданы на наднациональный уровень. Поэтому в будущем вопросы экономического характера, в первую очередь, внешней торговли Молдова будет вынуждена решать не только с Россией, но и с Экономической Евроазиатской комиссией (так же, как Молдова решает много вопросов не с правительствами стран ЕС, а с Европейской комиссией)», – считает Горелова.

Другого мнения придерживается экономист Виорел Киврига. Когда два надзорных органа Российской Федерации – Роспотребнадзор и Россельхознадзор – в одностороннем порядке решают, из каких регионов и какие компании будут

экспортировать, это уже вмешательство во внутренние дела Республики Молдова, считает эксперт.

Что касается оценки решения обоих учреждений позволить импорт из Приднестровья и Гагаузии, Киврига сказал, что «это компенсация за лояльность этих регионов к России, к ее курсу, но это принесет только кратковременную выгоду».

По словам эксперта Института Viitorul, существуют сомнения в том, что торговые отношения между Молдовой и Россией улучшатся. «Этой ситуацией надо управлять, ее надо анализировать, и не стоит ожидать много, учитывая существование похожей проблемы в 2005-2007 гг. Тогда практически решили некоторые вопросы, но ситуация осталась неясной и отозвалась головной болью в 2013 году», – говорит Киврига.

УБЫТКИ НА ДЕСЯТКИ МИЛЛИОНОВ

Москва ввела запрет на импорт алкогольной продукции из Молдовы 10 сентября 2013 года. В итоге экспорт на рынок России упал в 2014 году на 10 миллионов долларов США, в основном экспорт шел из Гагаузии. В 2012 году, до запрета, экспорт составил 61 млн долларов. В 2005 году он составлял 235 млн долларов США, после чего в марте 2006 был введен запрет.

Между тем, вопрос о поставках все больше принимает политическую окраску. Политические лидеры всех мастей обещают виноделам «море и солнце», скорое снятие запрета, что 20 компаний получат право экспортировать алкоголь на рынок России. Но ничего не меняется.

«МОЛДОВА НЕ ГОТОВА»

Другой рынок, та же ситуация. Обещания российских властей о возобновлении импорта фруктов из Молдовы кажется иногда такой игрой, в которую вовлечены Кишинев, по наивности верящий, что не завтра, так послезавтра российский рынок будет открыт. Такая игра длится уже больше года.

27 мая Федеральная служба по ветеринарному и фитосанитарному надзору Россельхознадзор объявила, что может возобновить импорт черешни, сливы и персиков из Молдовы.

1 июня пресс-служба правительства распространила сообщение, согласно которому тогдашний премьер Кирилл Габурич заявил: «Мы договорились с партнерами из Беларуси и Российской Федерации по экспорту молдавских овощей и фруктов. (...) В Казахстане я встретился со своим белорусским коллегой Андреем Кобяковым и мы договорились, что Беларусь упростила импорт и транзит молдавских овощей и фруктов, в частности, легкозаменимых. Надо освоить эту возможность», – отметил премьер-министр.

Российский премьер Дмитрий Медведев заявил, что Россия готова обсудить с производителями Республики Молдова вопрос обеспечения качества наших товаров, а также предупреждения импорта иностранных товаров на российский рынок через Республику Молдова.

Посол России в Молдове Фарит Мухаметшин, однако, сообщил в связи с визитом делегации Россельхознадзора, что «Молдова еще не готова» к отмене запрета. Лишь Гагаузия станет первым молдавским регионом, который сможет экспортовать продукцию в Российскую Федерацию.

После того как два года назад из-за парирования Молдовой Соглашения об ассоциации с ЕС, Россия ввела запрет на ввоз вина для 43 винодельческих компаний, на сегодняшний день 13 экономических агентов с правового берега Днестра могут экспортовать в Россию, по большей части из Гагаузии. В то же время российское эмбарго полностью снято для виноделов из Приднестровья. Такая же ситуация обстоит и в сфере молдавского экспорта фруктов в Россию.

Влад БЕРКУ

Бензин подорожал

Бензин подорожал на 54 бана до 17,8 лея, продавцы ссылаются на рост закупочных цен, акцизов и падение лея. Четыре крупные нефтяные компании уведомили Национальное агентство по регулированию в энергетике (НАРЭ) о том, что на минувшие выходные повысили цены на бензин на 54 бана за литр в среднем до 17,8 лея за литр. В то же время одна из компаний проинформировала НАРЭ о том, что снизит цену на дизтопливо на 20 банов за литр, сейчас его цена составляет 16,25 лея.

Согласно сообщению для прессы НАРЭ, среди главных причин подорожания, на которые ссылаются нефтяные компании, это повышение котировок PLATT'S на нефтепродукты, подорожание импортных цен и акцизов на импорт этих продуктов, а также ослабление официального курса и коммерческого курса национальной валюты по отношению к доллару США.

Согласно официальным данным, в период с января по начало июня 2015 года средняя котировка PLATT'S на бензин выросла на 44,4%, а на дизельное топливо – на 23,8% (только в марте котировка на дизельное топливо снизилась в среднем, по сравнению с февралем, на 4,3%). Соответственно, выросли и импортные цены на нефтепродукты. Так, в начале июня импортная цена одной тонны бензина увеличилась, по сравнению со средней ценой в январе, в долларах США на 36,5%, а в национальной валюте – на 47,7%.

Что касается акцизов на импорт нефтепродуктов, они были увеличены, начиная с 1 мая 2015 года, на 6,1%. Акциз за тонну бензина вырос на 214 леев/тонна и составляет 3714 леев за тонну, а акциз на дизельное топливо увеличился на 89 леев/тонна и составляет 1544 леев/тонна.

На протяжении 2008 года бензин дешевел в среднем на 32-35%, а дизельное топливо – на 12-13%, после того как в мае достиг максимального уровня. В 2009 году бензин подорожал в среднем на 32,4%, в 2010 году розничная цена увеличилась еще на 32,3%, а за девять месяцев 2011 года цена достигла 16,6 лея за литр бензина А95 (15,4 лея в начале года).

По данным Национального агентства по регулированию в энергетике, цена солярки увеличилась на 2,9% в 2009 году, на 25,1% – в 2010 году, а за девять месяцев прошлого года – с 13,9 лея за литр в начале года до 15,8 лея в третьем квартале.

По данным НАРЭ, это пятое изменение розничных цен на нефтепродукты в 2015 году.

Деловой климат Молдовы ухудшился

Деловой климат в Молдове и экономическая ситуация во втором квартале 2015 г. ухудшилась. Таковы данные бизнес-барометра Молдовы.

Президент Торгово-Промышленной палаты Франция-Молдова (CCI France Moldavie) Эммануэль Скулиос сказал, что «опрос проводился с середины мая до начала июня среди почти 100 компаний».

Местные выборы, кризис банковского сектора, промедление в проведении реформ, отставка правительства заставили бизнес насторожиться и замереть в ожидании дальнейшего развития событий.

Директор Ассоциации молдо-немецкого экономического сотрудничества (MDW) Иоахим Бишоф сказал, что «торговый оборот и прибыль предприятий, принявших участие в опросе, оказались меньше, чем ожидали сами респонденты».

Он отметил, что «из-за этого предприятия повели себя сдержанно в плане создания новых рабочих мест, но увеличили собственные инвестиции».

«Несмотря на общую негативную тенденцию, 11% опрошенных предприятий ожидают, что в следующем квартале их перспективы развития останутся стабильными. При этом респонденты рассчитывают на незначительный рост в развитии бизнеса», – сказал Бишоф.

Директор MDW считает, что «результаты предприятий, принявших участие в опросе, отражают стабильность их торгового оборота во II квартале, но эти результаты оказались ниже, чем ожидали сами участники опроса. В III квартале предприниматели надеются на небольшой рост».

По его словам, «прибыль предприятий значительно уменьшилась, в то время как в конце 2014 г. участники опроса ожидали пусть незначительный, но рост прибыли. Эта негативная тенденция ожидается и в следующем квартале».